

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
V L A D A

Broj: 02/1- 36- 16328- 1/23
Tuzla, 25.07.2023. godine

Na osnovu člana 5. i 29. Zakona o Vladi Tuzlanskog kantona (“Službene novine Tuzlanskog kantona”, br. 17/00, 1/05, 11/06, 13/11 i 15/17), Vlada Tuzlanskog kantona na sjednici održanoj dana 25.07.2023. godine, donosi

Z A K L J U Č A K

I

Prihvata se Informacija o stanju u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona u 2022. godini.

II

Informacija iz tačke I ovog Zaključka uputit će se Skupštini Tuzlanskog kantona na razmatranje.

DOSTAVITI:

- x Skupštini Tuzlanskog kantona
- x Ministarstvu za kulturu, sport i mlade
- x Evidenciji
- x a/a

PREMIJER KANTONA

Irfan Halilagić

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
Ministarstvo za kulturu, sport i mlade

**INFORMACIJA
o stanju u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona u 2022.
godini**

Juli 2023. godine

SADRŽAJ

SAŽETAK	3
1 UVOD	7
2 STANJE U OBLASTI SPORTA	7
2.1 <i>Subjekti u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona</i>	7
2.2 <i>Stanje sporta na području Tuzlanskog kontona u 2022. godini</i>	9
2.2.1 <i>Stručni kodrovi</i>	12
2.2.2 <i>Sportski objekti</i>	12
2.2.3 <i>Zdravstveno zaštito sportista</i>	14
3 AKTIVNOSTI SPORTSKIH SAVEZA NA NIVOU TUZLANSKOG KANTONA U 2022. GODINI	15
3.1 <i>Aktivnosti Sportskog saveza Tuzlanskog kontona u 2022. godini</i>	15
3.2 <i>Aktivnosti Sportskog saveza osaba so invaliditetom Tuzlanskog kontona u 2022. godini</i>	21
3.3 <i>Informacije gradskih/apčinskih sportskih saveza na području Tuzlanskog kontona u 2022. godini</i>	23
4 PODRŠKA RAZVOJU SPORTA OD STRANE ORGANA VLASTI	23
4.1 <i>Podrško Ministarstva civilnih poslova BiH sportskim manifestacijama u 2022. godini</i>	24
4.2 <i>Poticaji razvoju sporta od strane Federalnog ministarstva kulture i sparta</i>	24
4.3 <i>Institucionalno i finansijska podrška razvoju sporta iz sredstava Budžeta Tuzlanskog kontona za 2022. godinu</i>	27
4.4 <i>Podrško razvoju sporta iz budžeta jedinica lokalne smouprave Tuzlanskog kontona</i>	33
5 INSTITUCIONALNI I REGULATORNI OKVIR ZA SPORT NA PODRUČJU TUZLANSKOG KANTONA	34
6 SMJERNICE RAZVOJA SPORTA NA PODRUČJU TUZLANSKOG KANTONA U 2023. GODINI	36

SAŽETAK

U skladu sa Programom rada Vlade i Skupštine Tuzlanskog kantona za 2023. godinu, Ministarstvo za kulturu, sport i mlade (u daljem tekstu: Ministarstvo) izradilo je Informaciju o stanju u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona za 2022. godinu.

Cilj izrade Informacije je ostvarivanje kontinuiranog praćenja stanja u sportu, i to kroz rad u sportskim savezima i klubovima, kroz stanje stručnog kadra, finansijske i druge podrške u svim segmentima sporta, a sa krajnjom svrhom upoznavanja Vlade i Skupštine Tuzlanskog kantona sa stanjem sporta i smjernicama za dalji razvoj sporta na području Tuzlanskog kantona.

Sportska aktivnost podložna je primjeni zakona EU. Sport je isto tako podložan drugim važnim aspektima zakona EU poput zabrane diskriminacije na osnovu nacionalnosti, odredbi o građanstvu u Uniji i jednakosti između muškaraca i žena prilikom zapošljavanja. Istovremeno, sport ima određene posebne karakteristike koje se često nazivaju "posebnostima sporta". Posebnost europskog sporta može se sagledati kroz dvije prizme:

1. Posebnost sportskih aktivnosti i sportskih pravila poput odvojenih takmičenja za muškarce i žene, ograničenja broja učesnika u takmičenjima ili potrebe da se osigura neizvjesnost glede ishoda i očuva konkurentna ravnoteža između klubova koji učestvuju u istom takmičenju; i
2. Posebnost sportske strukture, naročito uključujući samostalnost i raznolikost sportskih organizacija, piramidalnu strukturu takmičenja od općih do elitne razine i mehanizme organizirane solidarnosti između različitih nivoa i operatera, organizacije sporta na nacionalnoj bazi i načela jedne federacije po sportu.

Praksa europskih sudova i odluke Europske komisije pokazuju da je posebnost sporta prepoznata i da se uzimala u obzir. One pružaju i smjernice o tome kako se zakon EU primjenjuje na sport. U skladu s utedeljenom praksom, posebnost sporta se i dalje poštuje. Važna uloga sporta u europskom društvu i njegova posebnost priznati su u decembru 2000. godine u "Ugovoru iz Nice" Europskog vijeća – ugovoru o posebnim karakteristikama sporta i njegovoj socijalnoj ulozi u Europi, o čemu treba voditi računa prilikom primjena zajedničkih političkih odluka.

Olimpijski ideal razvijanja sporta kako bi se poticali mir i razumijevanje među nacijama i kulturama, kao i obrazovanje mladih ljudi, rođen je u Europi i njeguju ga Međunarodni olimpijski/paraolimpijski odbor i Europski olimpijski/paraolimpijski odbori kao krovne organizacije za sport. Olimpijski/paraolimpijski odbor je globalna organizacija koja djeluje kao katalizator za saradnju između svih olimpijskih/paraolimpijskih aktera, uključujući sportiste, nacionalne olimpijske komitete, međunarodne federacije, organizacione komitete za Olimpijske/Paraolimpijske igre, svjetske olimpijske partnere i olimpijske partnere. Također saraduje s javnim i privatnim vlastima, uključujući Ujedinjene nacije i druge međunarodne organizacije. Vizija Međunarodnog olimpijskog komiteta je izgraditi bolji svijet kroz sport. Od 1967. godine osnovan je GAISF (Global Association of International Sports Federations). GAISF je ključni stub šireg sportskog pokreta i djeluje kao glas svojih 128 članova, pridruženih članova i posmatrača, koji uključuju i olimpijske i neolimpijske sportske organizacije, a obuhvata višestruku ulogu; od podrške svojim savezima članicama da se popnu na 'piramidu' olimpijskog sporta, do stvaranja usluga i događaja fokusiranih na dobrobit članica GAISF-a.

Tuzlanski kanton kontinuirano radi na prilagođavanju svog zakonodavstva principima EU, kao i zakonima viših nivoa vlasti, te se i pri dodjeli sredstava predviđenih za sport primjenjuju zakoni, a posebno Zakon o sportu i Smjernice o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH. Zahvaljujući sistemskom pristupu rješavanja

problema u oblasti sporta u proteklih nekoliko godina, tako je i u 2022. godini napravljen dodatni iskorak kako u koordinaciji sa ostalim nivoima vlasti i nadležnim institucijama za oblast sporta, tako i u finansiranju i uređenju sistema finansiranja u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona, što su najviše osjetili krajnji korisnici sredstava. U skladu sa tim može se reći da se Ministarstvo i u 2022. godini intenzivno bavilo rješavanjem brojnih pitanja koja su ranijih godina u određenoj mjeri zanemarena, a posebno se to odnosi na pitanja nadležnosti sportskih organizacija, uspostavljanja sistema koordinacije sa višim nivoima vlasti, rješavanja spornih pitanja oko dodjeljivanja nagrada, prikazivanja rezultata koji se ne nalaze u kalendarima krovnih organizacija ili nadležnih krovnih organizacija i slično. Pored navedenog, Ministarstvo je davalo mišljenja na razne inicijative i prednacrte i nacrte zakona koji su predlagani na višim nivovima vlasti a koji se odnose na oblast sporta.

Informacija o stanju u oblasti sporta bazirana je na podacima dobivenim od različitih subjekata uključujući Poreznu upravu Federacije BiH Kantonalni porezni ured Tuzla, Ministarstvo pravosuđa i uprave Tuzlanskog kantona, Sportski savez Tuzlanskog kantona, Sportski savez osoba sa invaliditetom, te evidenciju Ministarstva.

Informacija daje uvid u stanje sporta na području Tuzlanskog kantona, aktivnosti sportskih saveza na području Tuzlanskog kantona, izdvojena sredstva za podršku razvoju sporta od strane državnog, federalnog i kantonalnog ministarstva nadležnog za oblast sporta, kao i jedinica lokalne samouprave na području Tuzlanskog kantona. Informacija daje uvid u institucionalni i regulatorni okvir za sport na području Tuzlanskog kantona, a sastavni dio Informacije čine smjernice za aktivnosti u 2023. godini odnosno aktivnosti koje su predviđene godišnjim/trogodišnjim planom rada Ministarstva a koje treba da doprinesu razvoju sporta na području Tuzlanskog kantona.

Prema podacima Porezne uprave Federacije BiH Kantonalnog poreznog ureda Tuzla **na području Tuzlanskog kantona u 2022. godini djelovalo je 807 aktivnih subjekata u oblasti sporta, kojima je osnovna djelatnost rad sportskih klubova, djelatnost sportskih objekata, djelatnost fitnes centara i ostalih sportskih aktivnosti.** Najveći broj subjekata u oblasti sporta djeluje na području Grada Tuzla (279), nakon čega slijede općine Lukavac (105), Živinice (79), Gradačac (77), Gračanica (58), Srebrenik (51), Banovići (43), Kalesija (40), Dobojski Istoč (20) Kladanj (19), Čelić (14), Sapna (12) i Teočak (10).

U 2022. godini, prema podacima iz registra Ministarstva pravosuđa i uprave Tuzlanskog kantona, registrovano je ukupno **36 novih subjekata – sportskih klubova i udruženja u oblasti sporta.**

Kada je u pitanju rad sportskih saveza na nivou Tuzlanskog kantona svoju djelatnost obavljaju Sportski savez Tuzlanskog kantona, Sportski savez osoba sa invaliditetom Tuzlanskog kantona, granski sportski savezi na nivou Tuzlanskog kantona, kao i gradski/općinski sportski savezi. Sportski savez TK i Sportski savez osoba sa invaliditetom TK prema Zakonu o sportu sufinansiraju se iz budžeta Tuzlanskog kantona. Pored ovih sportskih saveza uspostavljeni su i granski sportski savezi.

Kada je u pitanju ukupna podrška razvoju oblasti tjelesne kulture i sporta ona se vrši iz budžeta različitih nivoa vlasti. Međutim, jedan od najvećih problema u oblasti sporta je upravo neusklađenost finansiranja sporta sa svih razina vlasti, a najveću štetu zbog nerješavanja tog problema trpi vrhunski sport i razvojni pristup sportu, najprije sportski savezi organizovani na državnom nivou i olimpijski/paraolimpijski komitet u čijoj nadležnosti se nalaze reprezentativne selekcije i predstavljanje i zastupanje na međunarodnoj sportskoj sceni koji ostaju uskraćeni za realizaciju planiranih priprema i takmičenja zbog nedostatka finansijskih sredstava, što se direktno odražava i na sportiste sa područja Tuzlanskog kantona. Odlukom Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine o rasporedu sredstava

namijenjenih za tekući grant "Sufinanciranje sportskih manifestacija" za 2022. godinu ukupan iznos dodijeljenih sredstava je 1.342.000,00 KM, od čega je samo jedna sportska organizacija sa područja Tuzlanskog kantona dobila finansijska sredstva u iznosu od 5.000,00 KM.

Iz Budžeta Federacije BiH u 2022. godini putem Javnog poziva za odabir programa i projekata koji su se sufinansirali iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine putem Transfera za sport od značaja za Federaciju izdvojeno je 1.960.000,00 KM, za 279 korisnika, od čega je za 25 korisnika sa područja Tuzlanskog kantona odobreno 153.700,00 KM što čini 7,84% od ukupnog iznosa dodijeljenih sredstava a 8,96% od ukupnog broja odabranih korisnika.

Većina lokalnih zajednica na području Tuzlanskog kantona je povećala sredstva za sport, ali kao i godinama unazad lokalna zajednica koja najviše izdvaja za sport je Grad Tuzla sa skoro 4 miliona KM izdvojenih za sport u 2022. godini.

U sklopu svog Programa rada za 2022. godinu, Ministarstvo je povećalo budžet za oblast tjelesne kulture i sporta, a sredstva koja su planirana Budžetom u 2022. godini iznosila su 2.774.000,00 KM. U 2022. godini Ministarstvo je realizovalo tri javna poziva namijenjena razvoju sporta kao djelatnosti od javnog interesa na području Kantona i to:

1. Javni poziv za sufinansiranje programa/projekata sportskih organizacija u oblasti tjelesne kulture i sporta za 2022. godinu, pri čemu je podržano 132 programa i projekta usmjerenih na oblast vrhunskog sporta, kvalitetnog sporta, omladinske uzrasne kategorije, sporta lica sa invaliditetom, sport za sve (sportska rekreacija, sportski odgoj i obrazovanje, Male olimpijske igre i zdravstvena zaštita sportista), rad granskih sportskih saveza, sportske manifestacije i pružanje usluga korištenja sportskog objekta na ime trenažnog procesa u oblasti sporta u ukupnom iznosu od 869.000,00 KM, te putem pojedinačnih odluka 41 sportska organizacija u ukupnom iznosu od 156.307,00 KM.
2. Javni poziv za dodjelu sportskih stipendija za 2022. godinu ukupno je dodijeljena 101 stipendija vrijednosti 46.050,00 KM, od čega za sportiste 20 stipendija, za trenere 5 stipendija a za sportiste – učenike koji su osvojili prva mjesta na školskim takmičenjima dodijeljeno je 76 jednokratnih stipendija.
3. Javni poziv za sufinansiranje projekata rekonstrukcije i opremanja sportskih objekata za 2022. godinu ukupno je podržano 12 korisnika ukupne vrijednosti 1.097.891,60 KM.

Ministarstvo je sufinansiralo obavljanje stručnih poslova Sportskog saveza Tuzlanskog kantona i Sportskog saveza osoba sa invaliditetom Tuzlanskog kantona, što je definisano odredbama Zakona o sportu – prečišćeni tekst („Službene novine TK br: 11/21), u iznosu od 99.870,00 KM.

Na prijedlog Ministarstva Vlada Tuzlanskog kantona je 15.03.2022.godine donijela Odluku o utvrđivanju uvjeta, kriterija i postupka za raspodjelu sredstava sa potrošačke jedinice 32010002 -Tjelesna kultura i sport za 2022. godinu i Odluku o utvrđivanju kriterija za dodjelu kantonalne nagrade, priznanja i stipendije za sport. U februaru 2022.godine u Službenim novinama Tuzlanskog kantona objavljeni su Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra pravnih osoba u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona i Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra fizičkih osoba u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona. Pravna i fizička lica u oblasti sporta su imali obavezu da do 25.08.2022. godine dostave podatke koji su propisani ovim pravilnicima kako bi Ministarstvo uspostavilo registre. Uspostavljanjem registara izvršit će se popis svih pravnih i fizičkih lica u oblasti sporta čime će se na organizovan i sistematski način pratiti rad klubova. Navedenim registrima će se brže i efikasnije prikupljati informacije u cilju izrade statističkih i drugih podataka u oblasti sporta koje će poslužiti kao osnova za dalji razvoj sporta. Navedeni registri obuhvatit će i popis svih sportskih tercna koje koriste nosioci sportskih aktivnosti, stručni kadar kao i broj članova svih sportskih pravnih lica. Tuzlanski kanton na ovaj način po prvi puta dobiva bazu podataka koja

će sadržavati detaljne informacije o sportistima i sportskim organizacijama. Ministarstvo je u aprilu 2022.godine donijelo Uputstvo o korištenju i utrošku sredstava u 2022.godini koja se dodjeljuju Sportskom savezu i Sportskom savezu lica sa invaliditetom Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu Uputstvo) i Uputstvo korisnicima sredstava za finansijsko implementiranje i izvještavanje sa potrošačke jedinice Tjelesna kultura i sport za 2022. godinu.

Ministarstvo je u martu 2022. godine izvršilo evaluaciju dodijeljenih sredstava sa budžetske pozicije Tjelesna kultura i sport za 2021.godinu i analizirani su izvještaji korisnika sredstava i kontrola namjenskog utroška sredstava. Na osnovu ove programske aktivnosti Ministarstvo je uočilo neophodnost kontinuiranih promjena u propisima i načinu dodjele sredstava, a na osnovu takvog postupanja dolazi do evidentnog poboljšanja stanja u oblasti sporta. U okviru ove programske aktivnosti, kao i ranijih godina, uočene su velike manjkavosti u radu sportskih organizacija, te iako je evidentan napredak, ipak će i u narednom periodu biti veliki izazov uspostaviti adekvatan nivo poslovanja i obavljanja sportske djelatnosti u sportskim klubovima na nivou kakav imaju zemlje regije koje su kvalitetnim razvojem i programskim aktivnostima postigli zavidne sportske rezultate.

Ministarstvo je u 2022. godini realizovalo projekat promocije bavljenja sportom i to TV emisiju „Timski za sport“ i informativni časopis o sportu „Sportski glasnik TK“ koji je izašao četvrtu godinu zaredom. Na ovaj način nastavljena je praksa koja za cilj ima promociju profesionalnog, amaterskog i školskog sporta, sa posebnim osvrtom na zapažene rezultate sportista, sportskih klubova, društava i asocijacija koji egzistiraju na području Tuzlanskog kantona, čiji rezultati često u javnosti opterećenoj dnevno političkim dešavanjima ostaju nezapaženi. Također, kroz ova dva projekta izvršena je medijska promocija uspješnih sportskih organizacija, sportista i sportskih radnika sa područja svih gradova i opština Tuzlanskog kantona, kako bi se prvenstveno mlađoj populaciji približila važnost bavljenja sportom, ali i afirmacija aktivnosti masovno-rekreacijskog karaktera i sportskih aktivnosti, kako bi stimulisali povećanje broja sportski aktivnih građana, zbog važnosti bavljenja sportom za zdravlje.

Ministarstvo je 13.05.2022.godine imenovalo novi saziv Savjeta za sport Tuzlanskog kantona kao savjetodavnog tijela ministarstva koje se brine o razvoju i kvalitetu sporta na nivou kantona i čiji su nadležnosti utvrđene članom 15. Zakona o sportu-prečišćeni tekst („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj 11/21). Savjet za sport Tuzlanskog kantona je od svog imenovanja održao konstituirajući i 5 sjednica u 2022.godini, na kojima je analizirao stanje sporta na području Tuzlanskog kantona s posebnim osvrtom na školska sportska takmičenja, što je rezultiralo prijedlogom upućenim ministru u novembru 2022.godine vezano za izmjene Zakona o sportu u dijelu koji se tiče Školskih sportskih društava, te inicijativu da se školska sportska takmičenja uvrste u kalendar takmičenja osnovnih i srednjih škola koji utvrđuje Pedagoški zavod Tuzlanskog kantona kao i da se u Budžetu Tuzlanskog kantona obezbijede sredstva za finansiranje Školskog sportskog saveza Tuzlanskog kantona.

Smjernice za aktivnosti koje je potrebno realizirati u 2023. godini kako bi se doprinijelo unapređenju stanja sporta na području Tuzlanskog kantona povezane su sa trogodišnjim i godišnjim programom rada Ministarstva i detaljno su obrazložene u posljednjem poglavju ove Informacije.

1 UVOD

Informacija o stanju u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona u 2022. godini izrađena je kao dio realizacije Programa rada Vlade i Programa rada Skupštine Tuzlanskog kantona za 2023. godinu, za čiju izradu je zaduženo Ministarstvo. Informacija pruža i osnov za definisanje programa i aktivnosti koji će doprinijeti razvoju sporta na području Kantona.

Nakon uvodnog dijela Informacije, dat je pregled stanja sporta na području Tuzlanskog kantona sa ključnim informacijama koje karakterišu stanje sporta na području Kantona.

Treći dio Informacije posvećen je aktivnostima Sportskog saveza Tuzlanskog kantona i Sportskog saveza lica sa invaliditetom Tuzlanskog kantona, dok je u četvrtom dijelu informacije dat pregled dodijeljenih bespovratnih sredstava za podršku razvoju sporta u 2022. godini od strane ostalih nivoa vlasti, kao i pregled izdvajanja sredstava u okviru javnih poziva i ostale aktivnosti Ministarstva vezane za institucionalnu i finansijsku podršku razvoju sporta koje su provedene u 2022. godini. Dio 4 Informacije sadrži i pregled izdvajanja sredstava za sport iz budžeta lokalnih zajednica na području Tuzlanskog kantona u 2022. godini.

U dijelu 5 dat je osvrt na institucionalni i regulatorni okvir za sport na području Tuzlanskog kantona.

U posljednjem dijelu Informacije dat je prijedlog smjernica za razvoj sporta na području Tuzlanskog kantona u 2023. godini.

2 STANJE U OBLASTI SPORTA

2.1 *Subjekti u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona*

U skladu sa odredbama Zakona o sportu nosioci sportske aktivnosti u Kantonu su pravne i fizičke osobe registrovane za obavljanje sportskih djelatnosti u skladu sa zakonom. Pravne osobe koje se bave sportskom djelatnošću (sportske organizacije) u smislu navedenog zakona su: sportski klub (amaterski i profesionalni), sportsko društvo, sportski savez, sportski savez u određenom sportu (granski), sportski klub osoba sa invaliditetom (amaterski i profesionalni), sportsko društvo osoba sa invaliditetom, sportski savez osoba sa invaliditetom, sportski savez osoba sa invaliditetom u određenom sportu (granski), udruženje sportske rekreacije, javna ustanova u oblasti sporta, privredno društvo i javno preduzeće u oblasti sporta, školsko sportsko društvo grada/općine, školski sportski savez Kantona, udruženje stručnih osoba osposobljenih za rad u sportu i druga udruženja koja se prema svojim registrovanim djelatnostima bave sportom.

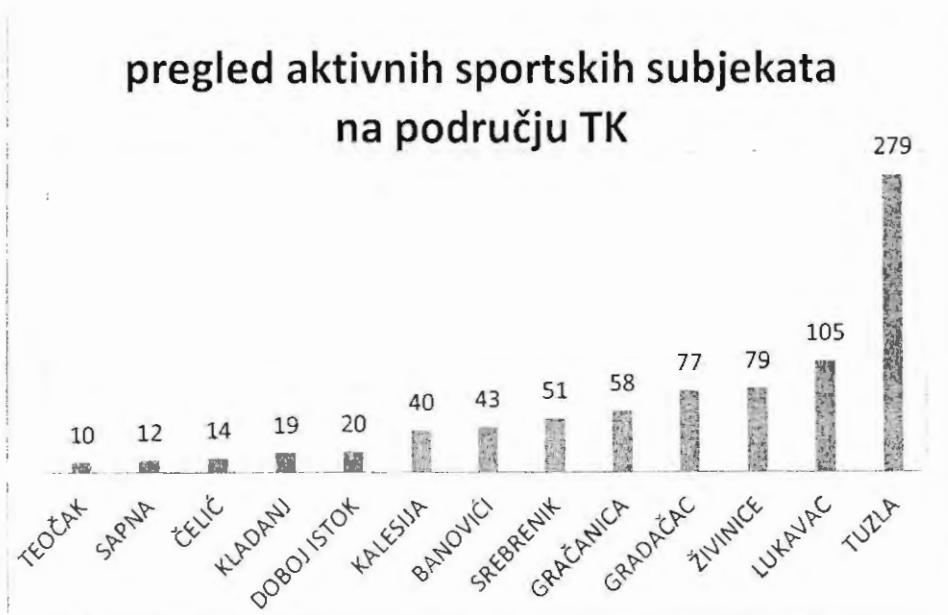
Osnovni oblik organizovanja u sportu je sportski klub koji može obavljati sportsku djelatnost amaterski i profesionalno. Amaterski sportski klub se osniva i registruje kao udruženje za obavljanje sportske djelatnosti, dok se profesionalni sportski klub osniva kao privredno društvo s ciljem obavljanja sportske djelatnosti. Sportske organizacije mogu zasnovati radni odnos sa sportistima, stručnim radnicima, stručnim i administarstivnim osobljem. Radni odnos se zasniva u skladu sa Zakonom o radu, a zaposleni imaju sva prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa utvrđene zakonom, kolektivnom ugovoru, općim aktima sportske organizacije i ugovoru o radu. Najveći broj sportskih organizacija je registrovan kao udruženje, upravo iz razloga specifičnosti organizacije i djelovanja sportskih kolektiva koja se u skladu sa odredbama Zakona o sportu osnivaju kao udruženja.

Kao i u mnogim oblastima u Bosni i Hercegovini, i u oblasti sporta ne postoji jedinstven registar svih aktivnih institucija i subjekata u oblasti sporta. Prema evidencijama Sportskog saveza Tuzlanskog kantona iz ranijeg perioda na području Tuzlanskog kantona ima oko 400 registrovanih sportskih organizacija sa oko 25.000 uključenih sportista u raznim granama sportova, od atletike i plivanja kao baznih grana sporta, preko kolektivnih igara košarke, odbojke, rukometa, nogometa kao i velikog broja uključenih u borilačke sportove (karate, boks, kik boks i dr.).

Uvažavajući činjenicu da nije okončan proces uspostave registara pravnih i fizičkih lica u oblasti sporta, u svrhu što kvalitetnijeg uvida, Ministarstvo se obratilo Poreskoj upravi Federacije BiH Kantonalnom poreznom uredu Tuzla za dostavu informacija o subjektima iz oblasti sporta iz evidencije ove institucije.

Prema podacima Porezne uprave Federacije BiH Kantonalnog poreznog ureda Tuzla na području Tuzlanskog kantona u 2022. godini djelovao je 807 subjekata u oblasti sporta. Pregled broja subjekata u oblasti sporta u gradovima i općinama Tuzlanskog kantona u 2022. godini prezentiran je na Slici 1.

Slika 1. Pregled subjekata u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona u 2022. godini po lokalnim zajednicama¹

Kao što se može vidjeti sa Slike 1., najveći broj subjekata u oblasti sporta djeluje na području Grada Tuzla (279), nakon čega slijede Lukavac (105) i Živinice (79).

Od 807 subjekta prema obliku organizovanja isti su podijeljeni kako slijedi:

- 444 subjekata je registrovano kao udruženje od kojih najveći broj obavlja djelatnost sportskih klubova,
- 324 subjekta je registrovano kao savez udruženja ili fondacija, od kojih najveći broj obavlja djelatnost sportskih klubova,
- 17 je registrovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću a tu spadaju djelatnosti sportskih objekata, djelatnost sportskih klubova, fitnes centri i ostale sportske djelatnosti,
- 3 subjekta su registrovana kao javne ustanove koje obavljaju djelatnost sportskih objekata,
- 19 subjekata je registrovano kao samostalni preduzetnik i obavljaju djelatnost fitnes centara,

Najveći broj navedenih subjekata posluje u djelatnosti sportskih klubova njih 680 što procentualno iznosi 84,30 %, djelatnosti fitnes centara obavlja 42 subjekta (5,20%), 17 subjekata (2,10%) obavlja djelatnost rada sportskih objekata dok njih 8,40% posluje u ostalim sportskim djelatnostima.

¹ Izvor: Porezna uprava Federacije BiH – Kantonalni porezni ured Tuzla. Podaci obuhvataju subjekte u statusu „aktivan“ zaključno sa 31.12.2022. godine.

Prema ovoj analizi, odnosno podacima poreske uprave, oko 500 aktivnih subjekata spada u sportske organizacije koje se u smislu Zakona o sportu tretiraju kao takve. Međutim, registar pravnih lica u oblasti sporta će dati tačne podatke o sportskim organizacijama koje se tretiraju kao pravne osobe koje se bave sportskom djelatnošću, a to su:

- a) sportski klubovi (amaterski i profesionalni)
- b) sportska društva,
- c) školska sportska društva grada/općine i kantona,
- d) kantonalni i gradski/općinski sportski/granski savezi,
- e) udruženja stručnih osoba sposobljenih za rad u sportu,
- f) udruženja sportske rekreacije,
- g) javne ustanove u oblasti sporta,
- h) privredna društva i javna preduzeća u oblasti sporta,
- i) sportski klubovi lica sa invaliditetom (amaterski i profesionalni),
- j) sportska društva lica sa invaliditetom,
- k) kantonalni i gradski/općinski sportski/granski savezi lica sa invaliditetom,
- l) i druga udruženja koja se prema svojim registrovanim djelatnostima bave sportom.

Ukoliko se posmatra dužina poslovanja odnosno datum registracije subjekata u oblasti sporta uočava se da i ovi podaci ukazuju na dugu tradiciju sporta na području Tuzlanskog kantona. Naime, na području Tuzlanskog kantona pojedini subjekti u oblasti sporta su osnovani još davne 1964. godine i još uvijek su aktivni.

Od ukupnog broja aktivnih sportskih organizacija (807) samo njih 63 ima evidentirane zaposlene. Ukupan broj zaposlenih prema podacima Poreske uprave iznosi 255. Najveći broj subjekata je registrovan kao udruženje, upravo iz razloga specifičnosti organizacije i djelovanja sportskih kolektiva koja se u skladu sa odredbama Zakona o sportu osnivaju kao udruženja, ali u ukupnom broju registrovanih udruženja koja se bave sportskom djelatnošću mali broj je onih koji imaju zaposlene. Prema uradenoj analizi dostavljenih podataka ukupan broj aktivnih sportskih organizacija registrovanih kao udruženja koji imaju prijavljene radnike a koji se bave djelatnošću sportskih klubova iznosi 25. U ovom broju udruženja ukupno je 129 zaposlenih. Udruženja koja imaju najveći broj zaposlenih su Fudbalski klub Tuzla City (40) i Fudbalski klub Sloboda (39). U odnosu na 2021. godinu došlo je do porasta zaposlenih za 19 zaposlenih lica.

Prema podacima iz registra Ministarstva pravosuda i uprave Tuzlanskog kantona, registrovano je ukupno 36 novih subjekata – sportskih klubova i udruženja u oblasti sporta u 2022. godini. Kako se sportske organizacije registruju najvećim dijelom kao udruženja za koje registar vodi upravo Ministarstvo pravosuda i uprave Tuzlanskog kantona prilikom prikupljanja podataka u svrhu sagledavanja stanja u oblasti sporta utvrđeno je da podaci koji se dostavljaju iz registra udruženja imaju određenih manjkavosti, zbog čega često nije moguće uraditi kvalitetnu analizu tako dostavljenih podataka. Ministarstvo za kulturu, sport i mlade i Ministarstvo pravosuda i uprave su još u 2021. godini dogovorili koordiniran pristup u rješavanju ovog pitanja, te je neophodno pristupiti detaljnoj analizi i ovog registra u smislu ažuriranja podataka.

2.2 Stanje sporta na području Tuzlanskog kantona u 2022. godini

Nakon pojave COVID 19 u 2020. godini kada je sport na globalnom nivou pretrpio velike, ako ne i najveće štete, jer je sportska aktivnost određeni period bila u potpunosti obustavljena, sport se u 2022. godini vratio svom normalnom funkcionisanju.

Upravo zbog COVID 19 određene aktivnosti u Tuzlanskom kantonu su u prethodne dvije godine bile usporene, da bi u 2022. godini intenzivno započele određene reforme u oblasti sporta koje se posebno odnose na primjenu Zakona i organizaciju i funkcionisanje svih

sportskih organizacija u skladu sa Zakonom. Ministarstvo je u sproveđenju takvih reformi nailazilo na određene probleme, a to se najviše osjetilo u radu i funkcionisanju sportskih saveza koji su ključni u provođenju tih reformi. Međutim, i pored značajnog povećanja sredstava za oblast sporta nije pokazan značajniji stepen volje za rješavanjem ključnih pitanja u primjeni Zakona i sproveđenju planiranih reformi.

Također, jedan od najvećih problema u oblasti sporta je neusklađenost finansiranja sporta sa svih razina vlasti, a najveću štetu zbog nerješavanja tog problema trpi vrhunski sport i razvojni pristup sportu, najprije sportski savezi organizovani na državnom nivou i olimpijski/paraolimpijski komitet u čijoj nadležnosti se nalaze reprezentativne selekcije i predstavljanje i zastupanje na međunarodnoj sportskoj sceni koji ostaju uskraćeni za realizaciju planiranih priprema i takmičenja zbog nedostatka finansijskih sredstava, što se direktno odražava i na sportiste sa područja Tuzlanskog kantona. U cilju prevazišta problema finansiranja, jednim dijelom se iz Budžeta FBiH izdvajaju sredstva i za državne sportske saveze i za Olimpijski/Paraolimpijski komitet. Međutim, podržavanje ovakvog načina funkcionisanja kojim se kratkoročno rješava problem, ipak se može smatrati i jednim od razloga koji je doveo do urušavanja sistema sporta, a što se odrazilo i na Tuzlanski kanton u kojem su godinama unazad sportski klubovi, posebno iz grupe pojedinačnih sportova, velikim dijelom preuzele nadležnost državnih saveza. **Ovakva neusklađenost i izlaženje iz okvira nadležnosti sportskih klubova se može smatrati velikim razlogom izostanka dobrih sportskih rezultata, jer je nedostajalo razvijanje klupske kapaciteta što direktno utiče na kvalitet sportskih takmičenja i broj takmičara, a samim time i na sistemsko stvaranje sportista koji imaju potencijal za vrhunske sportske rezultate.**

I pored otežanih uslova na području Tuzlanskog kantona se u 2022. godini uspjela organizovati sportska aktivnost, a sportisti iz Tuzlanskog Kantona su i u ovoj godini učestvovali i ostvarivali rezultate na takmičenjima organizovanim od nivoa lokalnih zajednica, kantona, entiteta, državnih liga i prvenstava, do međunarodnih takmičenja koja su se održala.

Pohvalno je da je i pored nedostatka volje pojedinih aktera uspio da se zadrži sistemski pristup rješavanja problema u oblasti sporta i u 2022. godini. Tuzlanski kanton je nastavio da radi na prilagođavanju svog zakonodavstva principima EU, kao i zakonima viših nivoa vlasti, te se i pri dodjeli sredstava predviđenih za sport primjenjuju zakoni, a posebno Zakon o sportu i Smjernice o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH. Zahvaljujući sistemskom pristupu rješavanja problema u oblasti sporta u proteklih nekoliko godina, tako je i u 2022. godini napravljen dodatni iskorak kako u koordinaciji sa ostalim nivoima vlasti i nadležnim institucijama za oblast sporta, tako i u finansiranju i uredenju sistema finansiranja u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona, što su najviše osjetili krajnji korisnici sredstava. U skladu sa tim može se reći da se Ministarstvo i u 2022. godini bavilo rješavanjem brojnih pitanja koja su ranijih godina u određenoj mjeri zanemarena, a posebno se to odnosi na pitanja nadležnosti sportskih organizacija, uspostavljanja sistema koordinacije sa višim nivoima vlasti, rješavanja spornih pitanja oko dodjeljivanja nagrada, prikazivanja rezultata koji se ne nalaze u kalendarima krovnih organizacija ili nadležnih krovnih organizacija i slično. Pored navedenog, Ministarstvo je davalo mišljenja na razne inicijative i prednacrte i nacrte zakona koji su predlagani na višim nivoima vlasti a koji se odnose na oblast sporta.

Na nivou Tuzlanskog kantona u skladu sa zakonskim odredbama uspostavljeni su Sportski savez Tuzlanskog kantona, Sportski savez osoba sa invaliditetom Tuzlanskog kantona, granski sportski savezi na nivou Tuzlanskog kantona, kao i gradski/općinski sportski savezi. Sportski savez TK i Sportski savez osoba sa invaliditetom TK prema Zakonu o sportu sufinansiraju se iz budžeta Tuzlanskog kantona. Pored ovih sportskih saveza uspostavljeni su i granski sportski savezi koji sredstva za rad pored ostalih izvora finansiranja obezbjeđuju

putem apliciranja na javne pozive. U 2022. godini Ministarstvo je kroz programski dio rada predviđjelo intenzivnije aktivnosti na polju jačanja kapaciteta sportskih organizacija. Naime, prilikom pregledanja Izvještaja o utrošku dodijeljenih sredstava još u 2021. godini, koje dostavljaju sportske organizacije, Ministarstvo je uočilo da veliki broj sportskih organizacija nije udružen na način kako je to propisano odredbama Zakona o sportu ili da ne obavljaju aktivnosti za koje su nadležne. Iz tog razloga Ministarstvo je radilo na uspostavljanju sistema obavljanja sportskih aktivnosti na način da se sportske organizacije bave isključivo aktivnostima za koje su nadležne odnosno za koje su osnovane, zbog čega su donesena Uputstva o korištenju i utrošku sredstava u 2022. godini koja se dodjeljuju Sportskom savezu i Sportskom savezu lica sa invaliditetom Tuzlanskog kantona. Ministarstvo je još 05.11.2021. godine uputilo akt broj 11/1-36-25955/21 Sportskom savezu, Sportskom savezu lica sa invaliditetom i granskim sportskim savezima uspostavljenim na nivou kantona u cilju funkcionisanja sportskih saveza na način propisan Zakonom o sportu. U saradnji Ministarstva sa sportskim savezima postignuti su određeni pomaci, iako u ovoj oblasti još uvijek ima problema koje je nužno rješavati.

Primjenom zakonskih odredbi uspostavlja se sistem funkcionisanja nadležnih sportskih saveza za obavljanje djelatnosti za koju su osnovani. Kako je prethodno rečeno, dugi niz godina nije bio uspostavljen ovakav sistem funkcionisanja, jer su udruženja koja se bave djelatnošću sportskih klubova u velikom dijelu preuzeila nadležnosti granskih sportskih saveza, procjene su da će trebati najmanje dvije do tri godine kako bi ovakav način funkcionisanja zaživio u praksi.

Ministarstvo je u 2022. godini imalo zadovoljavajuću komunikaciju sa sportskim organizacijama u cilju sagledavanja problema sa kojima se iste susreću u svakodnevnom funkcionisanju i iznalaženju rješenja za iste. Na taj način nastavljen je kontinuitet poboljšanja saradnje sa sportskim organizacijama, jer je upravo takav princip rada omogućio da se realno sagleda stanje u oblasti sporta što je dobar input za kreiranje i unapređenje postojećih politika u ovoj oblasti u narednom srednjoročnom i dugoročnom periodu. Najveći problem su bile one sportske organizacije koje su zahtjevale dodjelu sredstava bez kriterija i primjene Zakona o sportu i Smjernica o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH, te je potreban poseban pristup takvim subjektima, kako bi se dovoljno informisali i educirali o obaveznoj primjeni zakona i propisa.

Također, kao i ranijih godina evidentan je nedostatak razumijevanja i nedovoljno razvijena svijest svih relevantnih aktera o značaju uloge tjelesne kulture i sporta na razvoj djece, omladine i cijelogupnog društva i zajednice. Fizička neaktivnost djece, a pogotovo adolescenata, negativno utječe na njihov pravilan fizički i duhovni razvoj što dugoročno može ugroziti zdravlje građana, dok istovremeno umanjuje regrutnu bazu za vrhunski sport. U cilju sprečavanja ovakve pojave u društvu, kao i u cilju promocije zdravog načina života i značaj bavljenjem tjelesnim aktivnostima za ispravan rast i razvoj djeteta i u 2022. godini, zahvaljujući saradnji sa Sportskim savezom TK, Ministarstvom zdravstva TK, Ministarstvom obrazovanja i nauke TK, Pedagoškim zavodom TK, Društvom pedagoga tjelesnog i zdravstvenog odgoja održane su „Male olimpijske igre“ koje su zvanično školsko sportsko takmičenje. Ministarstvo nekoliko godina pokušava da unaprijedi način sprovođenja ovog takmičenja, kako bi efekti bili daleko veći, prije svega se misli na veći broj djece koja se bave fizičkom aktivnošću, ali i drugačiji sistem sprovođenja takmičenja kojem će u fokusu biti pravilan rast i razvoj djeteta. Da bi se sprovjela ova aktivnost prije svega neophodna je kontinuirana saradnja i osviještenost učesnika, a posebno nastavnog osoblja i svih drugih aktera u realizaciji ovog projekta.

Za razliku od proteklog desetljeća kada su sredstva za sport bila na izuzetno niskom nivou, u 2022. godini nastavljen je trend iz 2021. godine kada je došlo do velikog rasta istih, ali i proširenja

programa namijenjenih za oblast sporta iz Budžeta Tuzlanskog kantona što je detaljno pojašnjeno u daljem tekstu ove Informacije. Valjanim usmjeravanjem sredstava i kontinuiranim rastom istih moguće je očekivati promjene u sportskim rezultatima, ali i povećanju broja djece uključenih u tjelesne aktivnosti. Također, neophodno je promijeniti percepciju prema sportu, jer kroz ovu granu privrede veliki broj razvijenih zemalja je razvio studijske programe na svojim univerzitetima, privukao strane državljane, kroz sportski turizam razvijene su mnoge druge srodne grane, ali prije svega neophodno je osvijestiti se po pitanju potencijala koji sport kao privredna grana ima i poznavati da je sport u samom vrhu svjetskih industrija, da Svjetska turistička organizacija Ujedinjenih naroda (UNWTO) opisuje sportski turizam kao "jedan od najbrže rastućih sektora" u turističkoj industriji. UNWTO također navodi da međunarodni sportski turizam vrijedi 800 milijardi američkih dolara. To čini približno 10% putovanja i 25% prihoda od turizma. Tuzlanski kanton ima veliki neiskorišten potencijal za razvoj sportskog turizma, što može biti jedan od resursa za povećanje privredne aktivnosti a ujedno jačanje kapaciteta za razvoj sporta i stvaranje vrhunskih sportskih rezultata koji nažalost izostaju već duži niz godina.

2.2.1 Stručni kadrovi

U kontekstu **stručnih kadrova**, sportske organizacije kao pravne osobe koje se bave sportskom djelatnošću dužne su da obezbijede da stručne poslove u oblasti sporta mogu obavljati isključivo stručne osobe sposobljene za rad u sportu i to: treneri, kondicijski treneri i instruktori, što je propisano odredbama Zakona o sportu. Implementacijom pomenutog člana Zakona, stvorene su pretpostavke kvalitetnog i stručno zastupljenog rada, prvenstveno sa sportistima u mlađim dobnim kategorijama, te naravno i sa seniorima. Na ovaj način stručni kadrovi koji se školuju na Fakultetu za tjelesni odgoj i sport na Univerzitetu u Tuzli, moći će biti uključeni u rad u sportskim organizacijama, te tako stručna i naučna saznanja stečena na studiju implementirati u trenažni proces, a time i u podizanje nivoa sportskih rezultata u dužem vremenskom periodu. Također, na Fakultetu za tjelesni odgoj i sport Univerziteta u Tuzli, već dugi niz godina uspješno je organizovan postdiplomski studij kao i proces sticanja zvanja doktora nauka iz oblasti sporta, te zavidna naučno-istraživačka djelatnost. Na području Tuzlanskog kantona sa uspjehom djeluje i stručno udruženje Društvo pedagoga tjelesnog i zdravstvenog odgoja Tuzlanskog kantona. Fakultet za tjelesni odgoj i sport Univerziteta u Tuzli u proteklim godinama aktivno je bio uključen u pomoć vrhunskim sportistima sa područja Kantona na polju dijagnosticiranja, planiranja i programiranja trenažnog procesa a sa ciljem postizanja vrhunskih rezultata.

U praksi je nažalost stanje takvo da jako mali broj stručnih osoba radi u klubovima. Da bi se poboljšalo stanje u sportu, u ovom segmentu će biti neophodno što prije poduzimati određene korake. Cilj je poboljšati kvalitet rada sportskih organizacija, a to se posebno odnosi na angažman stručnih osoba za rad sa mlađom populacijom, jer u starijim kategorijama u većini klubova su angažovane osobe koje su prema odredbama Zakona o sportu stručne osobe sposobljene za rad u sportu. Ministarstvo je započelo proces rješavanja ovog pitanja, te se kroz projekte sa kojim sportske organizacije prijavljuju na javni poziv sufinansira 30% troškova za zaposlena stručna lica u oblasti sporta.

2.2.2 Sportski objekti

Vlada Tuzlanskog kantona dvije godine uzastopno izdvaja značajna finansijska sredstva za potrebe rekonstrukcije i adaptacije sportskih objekata, upravo jer su podaci prikupljeni prilikom izrade izvještaja pokazali da su sportski objekti u Tuzlanskom kantonu najvećim dijelom u lošem stanju čime je umanjena mogućnost djece i omladine za bavljenje sportom, a samim time je smanjena mogućnost postizanja vrhunskih sportskih rezultata. Posebno manje općine imaju problem sa sportskim dvoranama i prostorom za trenažni proces. Planskim i adekvatnim ulaganjem u sportsku infrastrukturu ne samo da se stvaraju uslovi za postizanje vrhunskih sportskih rezultata, već se poboljšavaju i uslovi za život stanovništva. Jedan od

načina bolje brige za stanje sportskih objekata je da se isti kategorizuju, proglose objektima od kantonalnog ili lokalnog značaja kako bi se planski sufinansirala izgradnja i kontrolisalo namjensko korištenje javnih sportskih objekata.

Prema posljednjim dostupnim podacima na području Tuzlanskog kantona postoje:

- dva bazena zatvorenog tipa od kojih je za potrebe trenažnog procesa i gradaštva u funkciji bio samo jedan (Hotel Melain), dok je bazen u Hotelu Tuzla zatvoren zbog hitno potrebne sanacije. Hotel Melain je omogućio sportskim klubovima da odvijaju trenažni proces, ali po izuzetno visokoj cijeni, te se može reći da plivački klubovi ali i Tuzlanski kanton nemaju gradski bazen. Ministarstvo je poduzelo odredene korake ka rješavanju ovog problema, ali sportski klubovi u protekloj godini nisu pokazali pretjeran interes za rješavanje ovog pitanja. Ministarstvo je samoinicijativno pokušavalo pronaći rješenja ovog problema, te je Vlada Tuzlanskog kantona donijela Zaključak kojim je zadužila Ministarstvo obrazovanja i nauke/Univerzitet u Tuzli da prilikom izrade Strategije razvoja Kampusa Univerziteta u Tuzli definisu i projekat izgradnje olimpijskog bazena kao i da se planiraju sredstva za izradu projektne dokumentacije istog. Uzimajući u obzir da se radi o izuzetno kompleksnom i skupom projektu da bi se konkretizovale aktivnosti koje će se sprovoditi potrebno je odredeno vrijeme, ali prije svega plivački sportski klubovi, savezi i jedinice lokalne samouprave moraju pokazati veći interes za rješavanje ovog pitanja,
- sedam nogometnih stadiona na kojima se igraju utakmice Premijer lige Bosne i Hercegovine, Prve i Druge Federalne lige. Kada je u pitanju ukupan broj registrovanih nogometnih terena koje koriste nogometni klubovi sa područja Kantona prema podacima Nogometnog/fudbalskog saveza TK ukupan broj istih je 123, međutim ovaj broj je u stvarnosti veći jer postoje nogometni tereni koji nisu registrovani za takmičenja.
- na području Tuzlanskog kantona ne postoji niti jedan atletski poligon koji sadrži kompletan sadržaj za bavljenje atletikom. Podaci iz naučnih oblasti sporta kažu da je atletika za stvaranje vrhunskih sportista u bilo kojem sportu jedan od najvažnijih faktora. Pored stvaranja vrhunskih sportista atletika je sport koji je rasprostranjen po cijelom svijetu i kaže se da je „kraljica sportova“. Na području Tuzlanskog kantona dugi niz godina djeci je omogućeno besplatno bavljenje atletikom, a također smatra se jednim od najjeftinijih sportova za ostvarivanje vrhunskog sportskog rezultata. Tuzlanski kanton do danas ima najviše olimpijaca iz atletike. S tim u vezi potrebno je po uzoru na zemlje regionala, koje u skoro svim gradovima imaju atletske poligone, rješavati ovo pitanje posebno jer za atletski poligon nisu potrebna velika i neostvariva finansijska sredstva kao što je to slučaj za neke druge sportske objekte. Atletski poligon može biti jedan od prvih projekata kojim će se razvijati Kampus UNTZ, a na osnovu kojeg se može realizovati niz drugih projekata i privlačenje sredstava od raznih donatora. Ministarstvo je prilikom popunjavanja zahtjeva za rebalans budžeta u 2022. godini ukazalo na ovu potrebu i dalo prijedlog načina realizacije projekta.
- dvadeset teniskih terena od kojih je većina na području Grada Tuzla i
- deset sportskih dvorana od kojih je najveći i jedan od najznačajnijih u Bosni i Hercegovini SKPC Mejdan u kojem svoje utakmice igraju reprezentativne selekcije Bosne i Hercegovine.

Dalje, potrebno je nastaviti sa stvaranjem uslova kroz ulaganje u sportsku infrastrukturu, rekonstrukciju postojećih i izgradnju novih objekata prilagođenih za potrebe bavljenja sportom. Kao što je navedeno nekoliko godina unazad, najveći efekat, koji bi bio optimalan, postigao bi se ulaganjem u školske objekte i izgradnjom sala za potrebe tjelesnog i zdravstvenog odgoja koje treba da budu prilagođene bavljenju sportskih aktivnosti i

organizovanju sportskih, ali i drugih manifestacija. Ovakvim planskim planiranjem i ulaganjem u sportsku infrastrukturu najviše pozitivnog uticaja bi bilo u manjim opština koje imaju veliki odliv stanovništva, posebno mlađih, jer bi se stvarali uslovi za kvalitetnije provođenje slobodnog vremena, ali i mogućnosti za ostvarivanje značajnijih rezultata u oblasti sporta. U prethodne tri godine iz sredstava kapitalnih ulaganja Vlade započelo se sa izdvajanjem nešto značajnijih sredstava za rekonstrukcije školskih objekata i školskih sportskih sala, što je svakako pozitivna praksa koju treba nastaviti u kontinuitetu, jer mnogi klubovi na području Tuzlanskog kantona imaju trenažne procese u fiskulturnim salama škola kao javnih ustanova, i koji za potrebe odvijanja trenažnog procesa plaćaju zakup. Veliki broj fiskulturnih sala nije adekvatno opremljen, a često iste nisu funkcionalne za odvijanje kvalitetnih trenažnih procesa. Vlada Tuzlanskog kantona bi kontinuiranim ulaganjem u školske sale poticala ulaganje u sport kao vid ulaganja javnih sredstava. Ovakav vid kapitalnog investiranja ima dvojako dejstvo i u oblasti obrazovanja i u oblasti sporta. Također, podrška sportskim organizacijama bi se mogla ostvariti i na način da se fiskulturne sale škola kao javnih ustanova iznajmljuju sportskim organizacijama po povoljnijim uslovima, što uz podršku Vlade Tuzlanskog kantona podrazumijeva interresorno djelovanje Ministarstva obrazovanja i nauke i Ministarstva.

Bitno je istaći da je i u 2022. godini Ministarstvo realizovalo projekat kojim se uložilo u postojeće sportske objekte na području Tuzlanskog kantona u iznosu od 1.097.872,00 KM, od čega je najveći iznos dodijeljen SKPC Mejdan u iznosu od 250.000,00 KM. Pregled broja projekata i iznosa dodijeljenih sredstava za sportsku infrastrukturu prikazan je na stranici 27 ove Informacije.

2.2.3 Zdravstvena zaštita sportista

Zdravstvena zaštita sportista je obavezna za sve učesnike u sportu. Zdravstvenu zaštitu sportista, koja je od izuzetnog značaja jer u sportskim takmičenjima može učestvovati samo lice za koje je utvrđena opšta i posebna zdravstvena sposobnost, vrše zdravstvene ustanove ovlaštene za obavljanje zdravstvenih pregleda sportista. O ovom segmentu sporta potrebno je obratiti posebnu pažnju, jer u posljednje tri godine prilikom javnih poziva sportske organizacije ne apliciraju sa projektima zdravstvene zaštite sportista, a i sam sistem pregleda sportista prema informacijama sportskih organizacija bi trebao da bude daleko kvalitetniji, posebno ako se ovaj segment poredi sa zemljama regiona. Potrebno je istaći i da se ovom segmentu nije posvećivala adekvatna pažnja, što nije iznenadujuće ako se posmatra stanje u kakvom se sport nalazi posljednjih desetak godina.

U cilju prepoznavanja prostora za zajedničko djelovanje na osiguravanju uslova za razvoj sporta, povezivanja teorije i prakse, a sve u svjetlu rješavanja pitanja koja se tiču zdravstvene zaštite sportista, održavani su sastanci između predstavnika Ministarstva zdravstva i Ministarstva za kulturu, sport i mlade u okviru kojih su razmatrane aktivnosti na unapređenju stanja u oblasti zdravstvene zaštite sportista. Na području Tuzlanskog kantona trenutno su ovlaštene ustanove:

- 1 JZNU Dom zdravlja "Dr.MustafaŠehović" Tuzla,
2. JZU Dom zdravlja Živinice,
3. JZU Dom zdravlja Srebrenik,
4. JZU Dom zdravlja Lukavac,
5. JZU Dom zdravlja Kalesija,
6. Ordinacija opšte medicine "Dr.Husnija Majdančić,
7. JZU Dom zdravlja Banovići i

8. JZU Dom zdravlja Gračanica
9. JZU Dom zdravlja Gradačac

3 AKTIVNOSTI SPORTSKIH SAVEZA NA NIVOU TUZLANSKOG KANTONA U 2022. GODINI

Na nivou Tuzlanskog kantona uspostavljen je Sportski savez Tuzlanskog kantona, Sportski savez osoba sa invaliditetom Tuzlanskog kantona, granski sportski savezi na nivou Tuzlanskog kantona, kao i gradski/općinski sportski savezi, te granski sportski savezi na nivou grada/općine. Osnovna svrha udruživanja klubova u sportske saveze je ostvarivanje zajedničkih ciljeva i zajedničkog nastupanja u oblasti sporta. Pored toga grad/općine na području Tuzlanskog kantona preko sportskih saveza ostvaruju javni interes u oblasti sporta. U nastavku prezentiramo ključne aktivnosti sportskih saveza na području Tuzlanskog kantona u 2022. godini.

3.1 Aktivnosti Sportskog saveza Tuzlanskog kantona u 2022. godini

Na osnovu člana 27. Zakona o sportu propisano je da se sportski savezi općina i granski sportski savezi Kantona udružuju u Sportski savez kantona.

Sportski savez Tuzlanskog kantona osnovan je 1998. godine na inicijativu tadašnjeg Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Tuzlanskog kantona. Organi Sportskog saveza Tuzlanskog kantona su Skupština, Predsjedništvo, Izvršni odbor i Nadzorni odbor. Skupština je vrhovno tijelo, a izvršni organ, koji ujedno rukovodi Sportskim savezom je Predsjedništvo Sportskog saveza.

Sportski savez Tuzlanskog kantona je krovna organizacija u oblasti sporta na nivou Kantona i kao takva nadležna je za:

- a) organizovanje poslova izrade radne verzije Strategije razvoja sporta Kantona,
- b) organizovanje poslova izrade radne verzije Godišnjeg programa razvoja sporta Kantona u skladu sa Strategijom,
- c) organizaciju i provođenje sistema ligaškog takmičenja na nivou Kantona,
- d) saradnju sa nadležnim sportskim organizacijama i organima Bosne i Hercegovine, entiteta, Kantona, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i drugih nivoa administrativnog organizovanja,
- e) zastupanje i predstavljanje sporta u Federaciji BiH,
- f) obavljanje administrativnih, stručnih i drugih poslova u oblasti sporta, u skladu sa Zakonom sportu.

Za obavljanje navedenih stručnih poslova Sportski savez Tuzlanskog kantona sufinansira se iz sredstava predviđenih za sport u Budžetu Tuzlanskog kantona. Članice Sportskog saveza Tuzlanskog kantona su dvadeset pet sportskih organizacija koje su registrovane kao kantonalni savez, sportski savez gradova/općina ili kao klubovi koji nemaju kantonalnih saveza.

Članice Saveza su kako slijedi:²

1. Odbojkaški savez TK
2. Savez sportskih ribolovnih društava TK
3. Karate savez TK
4. Šahovski savez TK
5. Nogometni savez TK

² Izvještaj o radu Sportskog saveza Tuzlanskog kantona za 2022. godinu, januar 2023. godine

6. Regionalni košarkaški savez Tuzla
7. Sportski savez Tuzla
8. Sportski savez Dobojski Istok
9. Sportski savez Gračanica
10. Sportski savez Lukavac
11. Sportski savez Gradačac
12. Sportski savez Srebrenik
13. Sportski savez Teočak
14. Sportski savez Kalesija
15. Sportski savez Kladanj
16. Sportski savez Živinice
17. Udruženje klubova općine Banovići
18. AK Sloboda Tehnograd
19. PK Zmaj Alpam
20. KBV Flek Tom Cat
21. BK Zmaj od Bosne
22. Stonoteniski klub Kreka

23. Sportsko udruženje PAINTBALL KLUB „AREA“ Tuzla
24. Škola sporta DELFIN Tuzla
25. Klub ritmičke gimnastike Tuzla

sport. U Sportskom savezu TK u stalnom radnom odnosu nalaze se dva zaposlenika: Generalni sekretar i stručni saradnik sa opisom poslova propisanih u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta a u skladu sa Statutom Sportskog saveza Tuzlanskog kantona.

Broj članova Skupštine je definisan Statutom. Svaka članica za svaku skupštinu posebno imenuje jednog delegata. Trenutno Skupština Sportskog saveza Tuzlanskog kantona broji 25 članova, a predsjedništvo 7 članova. U toku 2022. godine Predsjedništvo je održalo 4 sjednice. Sportski savez Tuzlanskog kantona je 06.05.2022. godine održao Izvještajno izbornu Skupštinu.

Prema dostavljenim podacima koje je Sportski savez dostavio Ministarstvu kroz svoj Izvještaj o radu za 2022.godinu vidljivo je da su u odnosu na 2021.godinu odredene članice ovog saveza klubovi, ali da u istom više nisu savezi koji pripadaju sportu lica sa invaliditetom, što je određeni pomak te je evidentno da su naporci Ministarstva u cilju uređenja ovog Saveza imali efekta.

Međutim, prema zakonskim odredbama jasno je propisano uređenje sportskih saveza, pa je rješavanje ovakvih pitanja svakako jedna od glavnih aktivnosti Ministarstva i u 2023. godini kako bi se sistemski riješilo pitanje funkcionisanja sportskih i granskih saveza na nivou kantona. Ovaj proces započeo je u 2021. godini i evidentno je da su sportske organizacije počele da usklađuju svoju organizaciju na način kako je propisano Zakonom o sportu, ali ako se uzme u obzir da je Zakon usvojen 2010. godine evidentno je i da reforme po ovom pitanju

moraju biti znatno brže odnosno da je po hitnom postupku potrebno sprovoditi aktivnosti na svim nivoima vlasti kako bi se poboljšalo stanje u oblasti sporta.

Uspostavljanjem registra Pravnih lica u oblasti sporta pored podataka koje će voditi Ministarstvo i Sportski savez će imati zaduženja u smislu vođenja evidencije registrovanih članova sportskih organizacija po uzrasnim kategorijama, sportskih manifestacija, ostvarenih rezultata za svaku godinu, reprezentativaca Bosne i Hercegovine sa područja Tuzlanskog kantona, zaslužnih i vrhunskih sportista sa područja Tuzlanskog kantona i sportskih radnika, kao i drugih podataka.

Sportski savez je u 2022. godini realizovao tri projekta a to su: Izbor sportiste Tuzlanskog kantona, Program održavanja završnih takmičenja u raznim sportskim disciplinama za učenike osnovnih i srednjih škola Tuzlanskog kantona u okviru Malih olimpijskih igara i koordinaciju poslova na realizaciji projekta Sportske igre mladih. Ova dva projekta doprinose omasovljenju bavljenja tjelesnom aktivnošću djece, a to su Male olimpijske igre koje predstavljaju zvanično sportsko školsko takmičenje i Sportske igre mladih koje pružaju djeci i mladima mogućnost da potpuno besplatno učestvuju u profesionalno organizovanim takmičenjima, a da pri tome ne moraju biti aktivni sportisti. U kratkim crtama o svakom od navedenih projekata kako slijedi:

Male olimpijske igre Tuzlanskog kantona

Male olimpijske igre TK za 2022. godinu su održane od marta do juna. Takmičenja su se odvijala u 4 discipline (košarka, odbojka, mali nogomet i atletika) i u tri kategorije (učenici/ce od 5. do 7.razreda, učenici/ce od 8. do 9.razreda i učenici/ce srednjih škola).

Ministarstvo je još u 2021.godini započelo reforme u sprovođenju ovog takmičenja, koje su intenzivirane u 2022.godini. Održano je nekoliko radnih sastanaka na kojima su pored Ministarstva prisustvovali predstavnici Sportskog saveza Tuzlanskog kantona, Društva pedagoga tjelesnog i zdravstvenog odgoja TK, Pedagoškog zavoda, Ministarstva obrazovanja i nauke i Ministarstva zdravstva. Na osnovu svih informacija do koji se došlo u 2022.godini ovaj projekat je izdvojen kao vrlo značajan te su znatno povećana sredstva za realizaciju Malih olimpijskih igara kako Sportskom savezu Tuzlanskog kantona tako i Sportskim savezima gradova i općina koji su sa ovim projektom aplicirali na Javni poziv za sportske organizacije u okviru kojeg je posebna namjena bila Male olimpijske igre. Sportski savez je odlukom Ministarstva, a na osnovu zahtjeva, finansiran za ovaj projekat. Ministarstvo je za pobjednike svih takmičenja obezbijedilo stipendije. Također, Ministarstvo je intenzivno radilo na aktiviranju rada Školskog sportskog saveza Kantona čija uloga je da u saradnji sa Sportskim savezom kantona organizuje sistem školskih takmičenja i drugih vidova školskog sporta na nivu Kantona.

Prema Izvještaju koji je Ministarstvu dostavio Sportski savez Tuzlanskog kantona o realizaciji Malih olimpijskih igara u 2022.godini u sklopu Malih olimpijskih igara na području Tuzlanskog kantona realizirane su sljedeće sportske aktivnosti:

KOŠARKA – Takmičenje u košarci u okviru Malih olimpijskih igara Tuzlanskog kantona održano je u Tuzli, Srebreniku i Banovićima. Učešće ekipa po kategorijama:

Osnovne škole –dječaci (od 5 do 7 razreda) 7 ekipa

Osnovne škole –djevojčice (od 5 do 7 razreda) 6 ekipa

Osnovne škole –dječaci (8 i 9 razred) 8 ekipa

Osnovne škole –djevojčice (8 i 9 razred) 7 ekipa

Srednje škole – dječaci 4 ekipa

Srednje škole – djevojčice 4 ekipa

UKUPNO 36 ekipa

ODBOJKA- Takmičenje u odbojci u okviru Malih olimpijskih igara Tuzlanskog kantona održano je u Tuzli, Kalesiji, Lukavcu i Banovićima. Učešće ekipa po kategorijama:

Osnovne škole –dječaci (od 5 do 7 razreda) 7 ekipa

Osnovne škole –djevojčice (od 5 do 7 razreda) 6 ekipa

Osnovne škole –dječaci (8 i 9 razred) 9 ekipa

Osnovne škole –djevojčice (8 i 9 razred) 10 ekipa

Srednje škole – dječaci 6 ekipa

Srednje škole – djevojčice 4 ekipe

UKUPNO 42 ekipa

MALI NOGOMET – Takmičenje u malom nogometu u okviru Malih olimpijskih igara Tuzlanskog kantona održano je u Tuzli, Čeliću i Banovićima. Učešće ekipa po kategorijama:

Osnovne škole –dječaci (od 5 do 7 razreda) 7 ekipa

Osnovne škole –dječaci (8 i 9 razred) 10 ekipa

Srednje škole – dječaci 4 ekipe

UKUPNO 21 ekipa

ATLETIKA- Kantonalno takmičenje u atletici u okviru Malih olimpijskih igara Tuzlanskog kantona se odvijalo na način da svaki grad/općina prijavlji selekciju. U 2022.godini svi gradovi/ općine sa područja Tuzlanskog kantona imali su po jednog učesnika dok je Tuzla imala dva zbog velikog broja škola.

Takmičenje se odvijalo u 4 kategorije:

Osnovne škole –dječaci – 60m, 300m, 1000m, kugla, dalj, štafeta 4x100m

Osnovne škole –djevojčice -60m, 300m, 600m, kugla, dalj, štafeta 4x100m

Srednje škole – dječaci 100m, 400m, 1000m, kugla, dalj, štafeta 4x100

Srednje škole – djevojčice 100m, 400m, 800m, kugla, dalj, štafeta 4x100

Sportski savez Tuzlanskog kantona je u svom Izvještaju o realizaciji Malih olimpijskih igara u 2022.godini istakao da se uvedenjem takmičenja za učenike od 5-7 razreda postigao veliki efekat što dokazuje i broj prijavljenih ekipa u ovoj kategoriji, te u 2023.godini očekuju veći odziv jer takmičenje za ovaj uzrast u 2022.godini nije organizovano u svim gradovima i općinama na području Tuzlanskog kantona. Također su istakli da je zabrinjavajuće mali odziv srednjih škola u svim sportovima, te da bi za 2023.godinu trebalo osmisliti način kako privući srednjoškolce i omasoviti i ovu kategoriju.

Sportske igre mladih BiH

Plazma Sportske igre mladih, najveće amatersko takmičenje za djecu iz čitave Bosne i Hercegovine, u 2022. je imalo svoje 12. izdanje. Igre su u 2022. godini obišle 45 gradova u

BiH te su se družile sa mališanima širom Bosne i Hercegovine dijeleći pozitivnu energiju i slaveći mnogobrojne pobjede. Igre su se održale i na području Tuzlanskog kantona i to u Banovićima, Živinicama, Tuzli, Srebreniku, Gračanici, Lukavcu i Gradačcu, a Vlada TK sa Ministarstvom za kulturu, sport i mlade TK je po drugi puta materijalno podržala održavanje istih. Sportske igre mlađih pružaju djeci i mladima mogućnost da potpuno besplatno učestvuju u profesionalno organizovanim takmičenjima, a da pri tome ne moraju biti aktivni sportisti. Sportske igre mlađih su dugogodišnji promoter duha olimpizma, poštovanja, prijateljstva i fair play-a kod mlađih naraštaja. Danom sporta na Trgu slobode u Tuzli započela su druženja u sklopu Sportskih igara mlađih, gdje su mališani od 1.-5. razreda osnovnih škola sa područja Tuzlanskog kantona uživali u sportsko-zabavnom programu, dok su se najspretniji u atletici i igri između dvije vatre okitili medaljama. Općina Banovići jedna je od lokalnih zajednica sa područja Tuzlanskog kantona u kojoj su bile organizovane Sportske igre, posebna zabava za sve učesnike ali i građane Banovića, održana je na centralnom trgu gdje je više od 1.500 mališana od ranih jutarnjih sati uživalo u Danu sporta i takmičenjima. Zahvaljujući sarađnji sa UEFA foundation for children poseban napor organizatora usmjeren ka animiranju što većeg broja djevojčica za bavljenje sportom, pa je tako u sklopu projekta u Banovićima odigran i ženski nogometni turnir, a ženska ekipa „Dream team“ iz Lukavca je osvojila turnir u odbojci. U velikom finalu u Sarajevu od 05.-07. jula 900 dječaka i djevojčica iz više od 60 BiH gradova uživalo je u takmičenjima ali i zabavnom programu. Finalno takmičenje Sportskih igara mlađih tradicionalno se održava u Sarajevu, a potencijal ovog projekta je veliki jer obuhvata zemlje regiona i izvjesna je prekogranična saradnja kroz EU projekte za sportske organizacije sa područja Tuzlanskog kantona koje promoviraju bavljenje sportom djece u cilju prevencije od bolesti i pravilnog rasta i razvoja. Super finale za zemlje regije održano je u Splitu, a djeca su imala mogućnost da potpuno besplatno zahvaljujući svojim rezultatima, posjete Split i nekoliko dana se druže sa vršnjacima iz zemalja regiona kao i sa velikim svjetskim sportskim imenima. Predstavnici iz BiH osvojili su veliki broj medalja na finalu u Splitu, a osvajanjem prvog mesta u Coca-Cola cupu u malom nogometu za dječake ekipa „Kost i koža Banovići“ donijela je zlatnu medalju u Tuzlanski kanton. Emir Mujezinović donio je bronzanu medalju u Tuzlanski kanton osvajanjem trećeg mesta u tenisu za dječake, dok je Zana Kunosić bila 5. na ovom regionalnom takmičenju za djevojčice u tenisu. Tuzlanski kanton imao je veliki broj takmičara u atletici a zapažen rezultat ostvarila je Nadia Elezović koja je osvojila četvrtu mjesto u finalnoj utrci. Zavidan nivo sportskih vještina pokazali su i takmičari sa područja Tuzlanskog kantona u stonom tenisu, šahu i košarci za djevojčice. Na završnici Plazma sportskih igara mlađih prisustvovali su i predstavnici Ministarstva. Ministarstvo je uključivanjem Sportskog saveza kao koordinatora u realizaciji ovog projekta nastojalo da ojača kapacitete Sportkog saveza u smislu prakse na većim i značajnijim projektima.

Izbor sportiste Tuzlanskog kantona za 2022. godinu

Sportski savez Tuzlanskog kantona je u okviru svojih redovnih djelatnosti po 29. puta organizovao manifestaciju „Izbor sportiste godine“. Manifestacija je održana 19. januara 2023. godine u BKC Tuzla. Izbor je bio u pojedinačnoj i ekipnoj kategoriji, a uključivao je i rezultate sportista za osobe sa invaliditetom. Manifestaciju je direktno prenosila RTV TK. Pokrovitelj Manifestacije je bila Vlada TK sa Ministarstvom za kulturu, sport i mlade TK. Stefani Krešić i Mesud Selimović u konkurenciji pojedinačnih, te Ajla Ikanović i Ermin Jusufović u konkurenciji ekipnih sportova, proglašeni su najboljim sportistima Tuzlanskog kantona u 2022. godini. Ostali nagrađeni sportisti po kategorijama su:

Nagradieni u pojedinačnim sportovima su:

NAJUSPJEŠNIJI KADET/KADETINKA:

Kenan Dračić, Plivački klub „Zmaj Alpamm“ Tuzla
Esma Huskanović, Klub ritmičko sportske gimnastike „Sloboda“ Tuzla
Daina Anić, VTK Panter Tuzla
Dženita Hasić, Karate klub „Do“ Tuzla
Faris Sinanović, KBS „Tuzla“ Tuzla
Emir Halilović, KBS „ORKKA“ Lukavac

NAJUSPJEŠNIJI JUNIOR/JUNIORKA:

Amela Mehmedović, Biciklistički klub „Zmaj od Bosne“ Tuzla
Bakir Musić, AK „Sloboda Tehnograd“ Tuzla
Rijad Memić, VTK Panter Tuzla

NAJUSPJEŠNIJI SENIOR/SENIORKA:

Sadin Malačilović, Karate klub „Zmaj“ Gradačac
Sandro Krešić, Karate klub „DO“ Tuzla
Amila Bećirović, Klub ritmičko sportske gimnastike „Sloboda“ Tuzla
Rusmir Malkočević, AK „Sloboda Tehnograd“ Tuzla
Husein Selimović, Biciklistički klub „Tuzla“

Najuspješniji sportisti u ekipnim sportovima su:

NAJUSPJEŠNIJI KADET/KADETINJA:

Milica Dragičević, Košarkaški klub RMU Banovići
Merjema Kišić, ŽOK „Smeč“ Lukavac
Ajdin Beganović, Fudbalski klub „Sloboda“ Tuzla

NAJUSPJEŠNIJI JUNIOR/JUNIORKA:

Nastja Ilić, Odbojkaški klub „Sloboda“ Tuzla
Renato Čajić, Rukometni klub „Sloboda“ Tuzla
Haris Hasanović, Fudbalski klub „Sloboda“ Tuzla

NAJUSPJEŠNIJI SENIOR/SENIORKA:

Emir Suhonjić, Rukometni klub „Sloboda“ Tuzla
Eldar Mehmedović, Fudbalski klub „Sloboda“ Tuzla
Azer Musić, Rukometni klub „Gračanica“ Gračanica

NAJUSPJEŠNIJE EKIPE:

Košarkaški klub RMU Banovići
Rukometni klub „Sloboda“ Tuzla
Rukometni klub „Gračanica“ Gračanica

NAJUSPIJEŠNIJI TRENERI:

Slaviša Ožegović, Košarkaški klub RMU Banovići
Svitlana Tinjić, Klub ritmičko sportske gimnastike „Sloboda“ Tuzla

Una Selman-Žilić, KBS „Tuzla“ Tuzla
Hajrudin Trle, Biciklistički klub „Zmaj od Bosne“ Tuzla
Anto Krešić, Karate klub „DO“ Tuzla
Mirsad Nokto, VTK Panter Tuzla
Lejla Ferhatbegović – Dizdarević, KK „Winner“ Tuzla

Najbolji sportisti u konkurenciji osoba sa invaliditetom:

NAJUSPJEŠNIJI POJEDINCI/SPORTISTI:

Strahinja Rosuljaš, KIK „Zmaj“ Gradačac
Vahidin Džinić, Streljački invalidski klub „Tuzla“
Edis Kasumović, Karate klub „Student“ Tuzla
Nijaz Noćajević, Sportski ribolovni klub osoba sa invaliditetom Živinice
Alma Tursunović, Streljački klub osoba s invaliditetom Živinice

NAJUSPJEŠNIJA SPORTSKA EKIPA:

KIK „Zmaj“ Gradačac
SKISO „Sinovi Bosne“
Streljački invalidski klub „Tuzla“

NAJUSPJEŠNIJI TRENER:

Fahrudin Muharemović, SKISO „Sinovi Bosne“
Mirsad Hasić, Streljački invalidski klub „Tuzla“
Arnel Mulić, KIK „Zmaj“ Gradačac

3.2 Aktivnosti Sportskog saveza osoba sa invaliditetom Tuzlanskog kantona u 2022. godini

Sportski savez osoba sa invaliditetom Tuzlanskog kantona je krovna organizacija u oblasti sporta lica sa invaliditetom koja okuplja invalidna lica bez obzira na porijeklo nastanka invaliditeta. Savez je osnovan radi zadovoljavanja potreba lica sa invaliditetom kroz rekreativne i sportske aktivnosti, a u svrhu unapređenja zdravstvenog i psihičkog stanja takvih lica.

Sportski savez osoba sa invaliditetom nadležan je za:

- a) organizovanje i provođenje sistema ligaškog takmičenja za osobe sa invaliditetom na nivou Kantona,
- b) zastupanje i predstavljanje sporta za osobe sa invaliditetom,
- c) organizovanje poslova izrade radne verzije Strategije razvoja sporta Kantona, kao i godišnjeg programa razvoja sporta Kantona u skladu sa Strategijom, u dijelu koji se odnosi na sport osoba sa invaliditetom,
- d) saradnju sa nadležnim sportskim organizacijama i organima Bosne i Hercegovine, entiteta, Kantona, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i drugih nivoa administrativnog organizovanja, u dijelu koji se odnosi na sport osoba sa invaliditetom,
- e) obavljanje drugih poslova u skladu sa zakonom i zakonskim propisima.

Međutim, u praksi je drugačije organizovan sistem sporta za koji je nadležan ovaj sportski savez. Naime, ovaj savez nema ligaška takmičenja, nego jednom u godini organizuje i sprovodi kantonalna takmičenja u određenim granama sporta. Takmičenja se organizuju u pojedinačnoj konkurenciji, gdje se od najboljih pojedinaca po zahtjevanim kategorijama stvaraju ekipe koje pod nazivom saveza učestvuju na Državnim prvenstvima i državnim KUP takmičenjima. Odabirom takmičara sa kantonalnih takmičenja formiraju se ekipe jedna ili

dvije u zavisnosti na kojim takmičenjima se učestvuje. Dvije ekipe učestvuju na Državnim prvenstvima i KUP takmičenjima ako je ekipa SSOSI TK na predhodnim takmičenjima osvojila prvo mjesto i ako je SSOSI TK domaćin i organizator držanog prvenstva ili KUP takmičenja, a na ostalim takmičenjima učestvuje jedna ekipa.

Za obavljanje navedenih stručnih poslova Sportski savez osoba sa invaliditetom Tuzlanskog kantona sufinansira se iz sredstava predviđenih za tjelesnu kulturu i sport u Budžetu Tuzlanskog kantona. Prostorije za rad SSOSI TK se nalaze u SKPC Mejdan u Tuzli. Za rad u kancelariji saveza zaduženi su predsjednik saveza i sekretar saveza. Skupština broji po tri delegata iz svake članice, a upravni odbor 9 članova. U 2022. godini održane su dvije sjednice upravnog odbora i dvije sjednice skupštine.

Ovaj savez broji 9 članica i to:

1. Savez sjedeće odbojke Tuzlanskog kantona,
2. Savez za sport i rekreaciju invalida općine Banovići,
3. Savez za sport i rekreaciju invalida općine Lukavac,
4. Savez za sport i rekreaciju osoba sa invaliditetom opštine Lukavac
5. Sportski savez sporta i rekreacije osoba sa invaliditetom grada Živinice
6. Streljački savez invalidnih lica Tuzlanskog kantona
7. Udruženje građana za sport i rekreaciju invalida općine Kladanj,
8. Savez košarkaških invalidskih klubova Tuzlanskog kantona,
9. Savez za sport i rekreaciju invalida Tuzla

Prema dostavljenim podacima koje je Sportski savez lica sa invaliditetom dostavio Ministarstvu kroz svoj Izvještaj o radu za 2022.godinu vidljivo je da, u odnosu na 2021.godinu, u istom više nisu članice Savez ratnih vojnih invalida Tuzlanskog kantona i Udruženje distrofičara Tuzlanskog kantona koji ne pripadaju sportu lica sa invaliditetom, što je određeni pomak te je evidentno da su naporci Ministarstva u cilju uređenja ovog Saveza imali efekta.

Ministarstvo je kontinuirano održavalo sastanke i kontakt sa predstavnicima saveza lica sa invaliditetom kako bi se uspostavio sistem obavljanja sportskih aktivnosti na način propisan Zakonom o sportu. Međutim, činjenice koje je neophodno istaći a koje su istaknute i prethodne godine je da i pored pomaka koji su napravljeni u radu Sportskog saveza lica sa invaliditetom i dalje većina članica ovog saveza pripada udruženjima sportske rekreacije osoba sa invaliditetom. U 2020. godini su započete aktivnosti u tom pogledu, a sve u cilju uspostavljanja sistema u okvirima zakona, a u 2021. godini su vidljivi rezultati rada, te se spram postignutih rezultata može reći da ovaj savez pokazuje ozbiljnost u radu, dok se pozitivni pomaci vide i u 2022.godini, jer u ovom Savezu više nisu članice Savez ratnih vojnih invalida Tuzlanskog kantona i Udruženje distrofičara Tuzlanskog kantona koji ne pripadaju sportu lica sa invaliditetom, dok su u članstvo primljeni Savez sjedeće odbojke Tuzlanskog kantona, Savez košarkaških invalidskih klubova Tuzlanskog kantona i Savez za sport i rekreaciju invalida Tuzla.

Sportski savez osoba sa invaliditetom Tuzlanskog kantona organizuje slijedeća takmičenja na kantonalnom nivou: atletika, stoni tenis, mali fudbal, šah, pikado, sportski ribolov, boćanje, strelnjaštvo i kuglanje.

SSOSI TK za organizovanje i sprovođenje sportskih aktivnosti koristi slijedeće objekte i sportske terene na području TK: sportske dvorane i kuglanu SKPC Mejdan u Tuzli, kuhanju i salu za stolni tenis u SKPC Lukavac, Boćalište u naselju Lug i Živinicama, takmičarske staze jezera Modrac u mjestu Kiseljak, jezera Begov Bunar u Malinama, jezera u Bašigovcima.

Pored organizacije i sprovođenja kantonalnih, državnih i kup takmičenja kao i organizacije učešća na memorijalnim i međunarodnim turnirima, između ostalog, ciljevi rada Saveza su

okupljanje što većeg broja lica sa invaliditetom radi uključivanja istih u invalidni sport putem općinskih saveza, klubova i sekcija i to u okviru svojih zadataka i nadležnosti.

3.3 Informacije gradskih/općinskih sportskih saveza na području Tuzlanskog kantona u 2022. godini

Prema informacijama Sportskog saveza Tuzlanskog kantona na području Tuzlanskog kantona aktivno rade slijedeći sportski savezi na nivou grada/općina Tuzlanskog kantona i to:

1. Sportski savez grada Tuzla
2. Sportski savez općine Dobojski Istok
3. Sportski savez općine Gračanica
4. Sportski savez općine Lukavac
5. Sportski savez općine Gradačac
6. Sportski savez općine Srebrenik
7. Sportski savez općine Teočak
8. Sportski savez općine Kalesija
9. Sportski savez općine Kladanj
10. Sportski savez općine Živinice

Opština Sapna sportske aktivnosti sprovodi u okviru Službe za društvene djelatnosti, u opštini Banovići je uspostavljeno Udruženje klubova općine Banovići, dok u Čeliću nema uspostavljen rad sportskog saveza. Također, na nivou nekoliko općina formirani su i granski savezi.

Ono što se može istaći je da sportski savezi organizovani na lokalnom nivou organizuju manifestacije Izbora sportiste grada/općine koji se finansiraju iz budžeta gradova/općina i budžeta kantona, uključeni su u sprovođenje Malih olimpijskih igara, učestvuju u radu komisija za raspodjelu sredstava za sport i prate održavanje sportskih manifestacija na području svojih lokalnih zajednica.

Sportski savezi organizovani na lokalnom nivou bi trebalo da prikupljaju podatke ili već imaju uredenu bazu podataka koji se odnose na reprezentativce, sportske objekte, sportske manifestacije i ostale podatke koje bi trebalo da vode ovi savezi na osnovu svoje djelatnosti, međutim uzimajući u obzir probleme u finansiranju sportskih saveza kao i educiranost kadrova, evidentno je da je u narednom periodu potrebno inicirati rješavanje problema finansiranja sportskih saveza na lokalnom nivou ili pronaći drugi način organizacije istih. Mada treba istaći da i oni kod kojih je riješeno pitanje finansiranja nemaju evidenciju o gore navedenim podacima, te je u narednom periodu potrebno pronaći adekvatan model finansiranja ali i kontrole i nadzora ovih saveza. Nemoguće je očekivati poboljšanje u radu sportskih organizacija bez prethodno ojačanih kapaciteta svih sportskih saveza koji treba da budu podrška u radu sportskim klubovima kao glavnim nosiocima sportske aktivnosti.

Detaljne Izvještaje o radu svojih članica vode Sportski savez i Sportski savez lica sa invaliditetom.

4 PODRŠKA RAZVOJU SPORTA OD STRANE ORGANA VLASTI

Podrška razvoju oblasti tjelesne kulture i sporta vrši se iz budžeta različitih nivoa vlasti. Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Federalno ministarstvo kulture i sporta, Ministarstvo porodice, omladine i sporta Republike Srpske, Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu Brčko distrikta BiH, kantonalna ministarstva nadležna za oblast sporta te jedinice lokalne samouprave u BiH su institucije zadužene za dodjelu budžetskih sredstava za

razvoj sporta u Bosni i Hercegovini. Ove institucije definišu i implementiraju programe podrške razvoju sporta, a osnovne informacije o programu poticaja Ministarstva civilnih poslova BiH, Federalnog ministarstva kulture i sporta, Ministarstva Tuzlanskog kantona i lokalnih zajednica na području Tuzlanskog kantona u 2022. godini dajemo u nastavku.

4.1 Podrška Ministarstva civilnih poslova BiH sportskim manifestacijama u 2022. godini

Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine sredstva za sport dodjeljuje na osnovu kriterija koje donosi za svaku godinu. Na osnovu Odluke o kriterijima za raspored sredstava namijenjenih za tekući grant „Sufinansiranje sportskih manifestacija“ na osnovu kojih je raspisani Javni poziv za dodjelu sredstava namijenjenih za tekući grant „Sufinansiranje sportskih manifestacija“. Pravo na dodjelu sredstava imali su Olimpijski komitet Bosne i Hercegovine, Paraolimpijski komitet Bosne i Hercegovine, Specijalna olimpijada u Bosni i Hercegovini, sportski savezi registrirani na nivou Bosne i Hercegovine i entiteta, sportski savezi osoba sa invaliditetom registrirani na nivou Bosne i Hercegovine i entiteta, sportski klubovi u Bosni i Hercegovini koji organiziraju ili učestvuju na međunarodnim sportskim manifestacijama, pravna lica u svrhu sufinsaniranja infrastrukturnih radova na sportskim objektima koji će direktno doprinijeti održavanju sportskih aktivnosti za koje apliciraju.

Odlukom Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine o rasporedu sredstava namijenjenih za tekući grant "Sufinanciranje sportskih manifestacija" za 2022. godinu ukupan iznos dodijeljenih sredstava je 1.342.000,00 KM, od čega je samo jedna sportska organizacija sa područja Tuzlanskog kantona dobila finansijska sredstva u iznosu od 5.000,00 KM.

Međutim, važno je istaći da je ova Odluka donesena tek u decembru 2022.godine, a da se godinama unazad često dešavalo da zbog neusvajanja budžeta na državnom nivou nisu dodjeljivana sredstva za oblast sporta.

Problem je, očekivano, nepostojanje jednostavnijeg i efektnijeg sistema u kojem bh. sport treba funkcionalisati, a novi zakon o sportu na državnom nivou bi riješio sve poteškoće s kojima se ova grana susreće.

Shodno ovakvim problemima može se reći da je najveći problem sporta u Bosni i Hercegovine pored nedostatka političke volje neusklađenost sistema finansiranja. Kako bi se ova privredna grana mogla razvijati prije svega neophodan je poseban tretman sa državnog nivoa vlasti prema reprezentativnim selekcijama Bosne i Hercegovine, ali zbog nedostatka političke volje problem finansiranja reprezentacija se ne rješava na državnom nivou. Međutim, nadležni državni savezi su zbog takvog postupanja prečutno prepustili svoje nadležnosti sportskim klubovima, što može biti jedan od velikih razloga izostanka vrhunskih sportskih rezultata. Vraćanje nadležnosti savezima jača se i sistem funkcionalisanja sporta, što znači da iako se ne osiguravaju sredstva u budžetu državnog nivoa vlasti, drugi nivoi vlasti treba da za reprezentativne nastupe sredstva dodjeljuju nadležnoj sportskoj organizaciji za predstavljanje i zastupanje na međunarodnoj sceni, a to je prema odredbama Zakona o sportu BiH državni granski sportski savez. U svakom slučaju ovo bi bilo samo prelazno rješenje, dok se ne doneše novi Zakon o sportu BiH.

4.2 Poticaji razvoju sporta od strane Federalnog ministarstva kulture i sporta

Federalno ministarstvo kulture i sporta je u okviru Javnog poziva za odabir programa i projekata koji će se sufinsirati iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine u 2022. godini putem Transfera za sport od značaja za Federaciju odabralo ukupno 279 korisnika. Odabir programa i projekata vršen je za slijedeće namjene: sufinsiranje izgradnje, rekonstrukcije i opremanja sportskih objekata, sufinsiranje sportskih manifestacija koje se organizuju u Federaciji BiH i sufinsiranje sudjelovanja sportista na zvaničnim međunarodnim takmičenjima, djelatnosti sportskih saveza konstituisanih na nivou BiH i FBiH, te

sufinansiranje sportskih manifestacija i klubova osoba sa invaliditetom. Pregled iznosa dodijeljenih sredstava po pojedinim namjenama programa/projekata u okviru Javnog poziva za odabir programa i projekata koji će se sufinansirati iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine u 2022. godini putem Transfera za sport od značaja za Federaciju Federalnog ministarstva kulture i sporta, sa ukupnim brojem korisnika, kao i pregled broja korisnika sa područja Tuzlanskog kantona, iznosa dodijeljenih sredstava te učešća korisnika sa područja Tuzlanskog kantona dat je u Tabeli 1.

Tabela 1. Pregled iznosa dodijeljenih sredstava po pojedinim namjenama programa/projekata u okviru Javnog poziva za odabir programa i projekata koji će se sufinansirati iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine u 2022. godini putem Transfera za sport od značaja za Federaciju Federalnog ministarstva kulture i sporta sa brojem korisnika kao i učešćem korisnika sa područja TK³

RB	Namjena programa i projekata	Ukupno odobreni iznos FMKS u 2022. godini	Ukupan broj korisnika	Broj korisnika sa TK	Učešće broja korisnika sa TK u ukupnom broju korisnika odobrenih sredstava FMKS	Ukupno dodijeljeni iznos korisnicima sa TK	Učešće korisnika sa TK u ukupno odobrenim sredstvima FMKS
1	Sufinansiranje izgradnje, rekonstrukcije i opremanje sportskih objekata	1.200.000	90	7	7.78%	101.000	8.4%
2	Sufinansiranje sportskih manifestacija koje se organiziraju u Federaciji BiH i sufinansiranje učešća sportista na zvaničnim međunarodnim takmičenjima	300.000	141	11	7.80%	21.400	7.1%
3	Djelatnosti sportskih saveza konstituisanih na nivou BiH i FBiH	400.000	33	1	3.03%	11000	2.8%
4	Sufinansiranje sportskih manifestacija i klubova osoba sa invaliditetom	60.000	15	6	40.00%	20.300	33.8%
Ukupno		1.960.000	279	25	8.96%	153.700	7.84%

U okviru navedenog Javnog poziva, Federalno ministarstvo kulture i sporta dodijelilo je ukupno 1.960.000,00 KM za 279 korisnika. Od ukupnog broja korisnika (279) njih 25 je sa područja Tuzlanskog kantona što čini 8,96% od ukupnog broja odabranih korisnika u okviru navedenog Javnog poziva. Korisnici sa područja Tuzlanskog kantona povukli su iznos od 153.700,00 KM što čini 7,84% od ukupnog iznosa dodijeljenih sredstava.

Najveći broj korisnika sa područja Tuzlanskog kantona podržan je u okviru oblasti Sufinansiranje sportskih manifestacija koje se organiziraju u Federaciji BH i sufinansiranje učešća sportista na zvaničnim međunarodnim takmčenjima, i to njih 16.

Kada se uporede formalno pravno neispravne prijave i korisnici kojima su dodijeljena sredstva po Javnom pozivu može se konstatovati da je nastavljena praksa izuzetno malog učešća sportskih organizacija sa područja Tuzlanskog kantona koje učestvuju u Javnim pozivima Federalnog ministarstva kultura i sporta.

Pregled podržanih korisnika sa područja Tuzlanskog kantona sa iznosom dodijeljenih sredstava prezentiran je u Tabeli 2.

³ Izvor: Rezultati Javnog poziva za odabir programa i projekata koji će se sufinancirati iz Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine u 2022. godini putem Transfera za sport od značaja za Federaciju <https://www.fmps.gov.ba/javni-pozivi-i-konkursi/rezultati-javnih-poziva>

Tabela 2. Pregled korisnika sa područja Tuzlanskog kantona podržanih u okviru Javnog poziva za odabir programa i projekata koji će se sufinansirati iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine u 2022. godini putem Transfera za sport od značaja za Federaciju Federalnog ministarstva kulture i sporta sa iznosom dodijeljenih sredstava

Oblast namjene sredstava	Naziv korisnika	Sjedište	Iznos dodijeljenih sredstava
Sufinansiranje izgradnje, rekonstrukcije i opremanje sportskih objekata	Mjesna zajednica Ledenice Donje	Gradačac	11,000
	JP Gradska dvorana Živinice	Živinice	20.000
	Grad Gračanica	Gračanica	22.000
	Klub borilačkih sportova Tuzla	Tuzla	5.000
	Futsal club Salines	Tuzla	11.000
	Grad Gradačac	Gradačac	12.000
	Javno preduzeće SKPC "Mejdan" d.o.o. Tuzla	Tuzla	20.000
Sufinansiranje sportskih manifestacija koje se organiziraju u Federaciji BH i sufinansiranje učešća sportista na zvaničnim međunarodnim takmičenjima	Karate klub "Pobjednik"	Tuzla	1.800
	Bokserski klub Živinice, Živinice	Živinice	1.900
	Šahovski klub Inzio-Tušanj	Tuzla	1.800
	Futsal klub Salines	Tuzla	3.000
	Hrvatski klub Sloboda	Tuzla	1.800
	Regionalni košarkaški savez Tuzla	Tuzla	2.000
	Klub borilačkih sportova Tuzla	Tuzla	2.000
	Karate klub Trener Sensei	Lukavac	1.700
	Džudo klub Lukavac	Lukavac	1.900
	Ženski košarkaški klub Banovići	Banovići	2.000
	Stonoteniski klub Lukavac	Lukavac	1.500
Djelatnost sportskih saveza konstituisanih na nivou BiH i FBiH	Kung fu/WUSHU savez Bosne i Hercegovine	Tuzla	11,000
Sufinansiranje sportskih manifestacija i klubova osoba sa invaliditetom	Invalidski odbojkaški klub "Tigar 119"	Banovići	1.000
	Košarkaški invalidski klub "Zmaj" Gradačac	Gradačac	3.700
	Streljački klub osoba sa invaliditetom Živinice	Živinice	3.500
	Sportski klub invalida sjedeće odbojke "Sinovi Bosne" Lukavac	Lukavac	4.900
	Eko - ronilačka grupa invalida Lukavac "	Lukavac	3.500
	Karate klub "Student" Tuzla	Gradačac	3.700
UKUPNO			153,700

Iz navedenog se može zaključiti da su sredstva koja se dodjeljuju sa federalnog nivoa vlasti sportskim organizacijama sa područja Tuzlanskog kantona izuzetno mala, ali i da je jako malo učešće sportskih organizacija sa područja Tuzlanskog kantona u ukupnom broju prijava.

4.3 Institucionalna i finansijska podrška razvoju sporta iz sredstava Budžeta Tuzlanskog kantona za 2022. godinu

Zakonom o sportu, propisano je da se finansiranje sporta vrši iz javnih sredstava, kojima se podstiče obavljanje sportskih djelatnosti, u skladu sa kriterijima koje utvrđuje Vlada Kantona, odnosno nadležni organ opštine. Istim članom propisano je da se iz Budžeta Kantona sportske djelatnosti sufinansiraju u iznosu do 1% prihoda budžeta Kantona, izuzimajući finansiranje, kao i vlastite i namjenske prihode budžetskih korisnika.

Kada je u pitanju izvršenje planiranih sredstava u 2022. godini Ministarstvo je za oblast tjelesne kulture i sporta realizovalo sredstva u ukupnom iznosu od 2.279.917,10 KM, a uporedni pokazatelji sa planiranim sredstvima i 2021. godinom predstavljeni su u sljedećoj tabeli:

Tabela 3. Pregled ukupno realizovanih sredstava za tjelesnu kulturu i sport za 2022. godinu.

R.B (1)	Opis (2)	Plan 2022. (3)	Ostvareno 2022. (4)	Ostvareno 2021. (5)	Index 4/3 (6)	Index 4/5 (7)
1.	Ugovorene i druge posebne usluge	25.000	8.348,50	15.002,30	33,39	55,65
2.	Tekući transferi pojedincima	200.000	46.050,00	43.000,00	23,03	107,09
3.	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	979.000	977.627,00	665.934,00	99,86	146,81
4.	Subvencije javnim preduzećima	150.000	150.000,00	25.000,00	100,00	600,00
5.	Kapitalni grantovi drugim nivoima vlade	650.000	650.000,00	285.000,00	100,00	228,07
6.	Kapitalni transfer neprofitnim organizacijama	500.000	197.891,60	115.000,00	39,58	172,08
7.	Kapitalni transferi javnim preduzećima	250.000	250.000,00	255.000,00	100,00	98,04
5.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	20.000	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNO		2.774.000,00	2.279.917,10	1.403.937,22	82,19	162,39

Neutrošena sredstva najvećim dijelom se odnose na sredstva na ekonomskom kodu „Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama“ i to u iznosu od 302.108,40 KM, zatim po osnovu sportskih stipendija u iznosu od 153.950,00 KM. Ministarstvo se prilikom predlaganja rebalansa budžeta za 2022.godinu izjasnilo da se sredstva trebaju planirati za neke druge namjene, jer prema dostupnim podacima u tom trenutku bilo je evidentno da se planirani iznos za sportske stipendije i za kapitalne transfere neprofitnim organizacijama neće utrošiti. Također, veliki broj sportista koji su imali ostvarene sportske rezultate se nije prijavio na javni poziv za dodjelu sportskih stipendija, te je u narednom periodu neophodna intenzivnija informiranost sportista o javnom pozivu i veća uključenost sportskih saveza kako bi informacije došle do sportista. Pored ovih sredstava ostala su neutrošena sredstva u iznosu od 20.000,00 KM planirana za Strategiju razvoja sporta, koju nije bilo moguće realizovati u 2022.godini zbog nedostatka ljudskih resursa kao i činjenice da registri pravnih i fizičkih lica u oblasti sporta nisu uspostavljeni, ali su realizovane pripremne aktivnosti za uspostavu istih. U sklopu Programa rada za 2022. godinu, Ministarstvo je realizovalo tri javna poziva namijenjena razvoju sporta kao djelatnosti od javnog interesa na području Kantona i to:

1. Javni poziv za sufinansiranje programa/projekata sportskih organizacija u oblasti tjelesne kulture i sporta za 2022. godinu, pri čemu je podržano 132 programa i projekta usmjerenih na oblast vrhunskog sporta, kvalitetnog sporta, omladinske uzrasne kategorije, sporta lica sa invaliditetom, sport za sve (sportska rekreacija, sportski odgoj i obrazovanje, Male olimpijske igre i zdravstvena zaštita sportista), sportske manifestacije i pružanje usluga korištenja sportskog objekta na ime trenažnog

procesa u oblasti sporta u ukupnom iznosu od 869.000,00 KM, te putem pojedinačnih odluka 41 sportska organizacija u ukupnom iznosu od 156.307,00 KM.

2. Javni poziv za dodjelu sportskih stipendija za 2022. godinu ukupno je dodijeljena 101 stipendija vrijednosti 46.050,00 KM, od čega za sportiste 20 stipendija, za trenere 5 stipendija a za sportiste – učenike koji su osvojili prva mjesta na školskim takmičenjima dodijeljeno je 76 jednokratnih stipendija.
3. Javni poziv za sufinansiranje projekata rekonstrukcije i opremanja sportskih objekata za 2022. godinu ukupno je podržano 12 korisnika ukupne vrijednosti 1.097.891,60 KM.

U dijelu pojedinačnih odluka kojima je Ministarstvo podržalo 41 sportsku organizaciju posebno se ističe podrška nadležnim državnim sportskim savezima kojima je Tuzlanski kanton sufinansirao odlazak reprezentativaca sa područja Tuzlanskog kantona. Ovakav način prakse prije svega vraća nadležnost savezima na način propisan Zakonom, uvodi se bolji uvid u rad sportskih organizacija, kontrola namjenskog utroška reprezentativnog nastupa, sprečavanje dupliranja sredstava, ima se jasan uvid u zvanična takmičenja i zvanične selekcije Bosne i Hercegovine, te su efekti usmjeravanja sredstava višestruki. Predstavnici Savjeta za sport kao savjetodavnog tijela su na svojoj sjednici u 2022.godini pohvalili ovakav vid podrške reprezentativcima Bosne i Hercegovine za odlazak na zvanična reprezentativna takmičenja i istakli su da je ogromna pomoć sportistima način na koji je Ministarstvo uvelo u praksi sufinansiranje odlaska reprezentativaca sa područja TK na najveća takmičenja, te da se očekuje da se takav vid prakse zadrži.

Ministarstvo je u 2022. godini nastavilo sa sufinansiranjem stručnih poslova Sportskog saveza Tuzlanskog kantona i Sportskog saveza osoba sa invaliditetom Tuzlanskog kantona, što je definisano odredbama Zakona o sportu – prečišćeni tekst („Službene novine TK br: 11/21). U 2022. godini podržani su projekti koji doprinose omasovljenju bavljenja tjelesnom aktivnošću djece, a to su Male olimpijske igre koje predstavljaju zvanično sportsko školsko takmičenje i Sportske igre mlađih koje pružaju djeci i mlađima mogućnost da potpuno besplatno učestvuju u profesionalno organizovanim takmičenjima, a da pri tome ne moraju biti aktivni sportisti. U cilju omasovljenja djece koja se bave sportom Ministarstvo je u 2022.godini intenziviralo aktivnosti na uspostavljanju Školskog sportskog saveza koji je ključni u sprovodenju školskih sportskih takmičenja i stvaranju baze potencijalnih profesionalnih sportista.

Dalje, u 2022.godini Ministarstvo je posebnu pažnju posvetilo dopuni kriterija u odnosu na postojeće, te je po prvi puta izdvojeno finansiranje omladinskih uzrasnih kategorija, dat je značaj finansiranju Malih olimpijskih igara i finansijskoj podršci granskih sportskih saveza organizovanih na nivou kantona. Rezultati dugogodišnjeg rada na uočavanju određenih poteškoća i problema, praćenju stalnih promjena kojima je sport podložan, te radu na otklanjanju uočenih poteškoća i poboljšanju postojećih akata Ministarstvo i Vlada Tuzlanskog kantona su uveliko doprinijeli rezultatima koji su primjetni i kroz analize u ovoj Informaciji.

Pregled raspodjele sredstava prema pojedinim kategorijama u okviru Javnih poziva dat je u Tabeli 4. i Tabeli 5. a iz ovih tabela se može primjetiti usmjeravanje finansijskih sredstava prema namjenama, jedinicama lokalne samouprave, učešću prema broju registrovanih subjekata i slično, te napraviti poređenje sa 2021.godinom.

Tabela 4. Pregled broja projekata i iznosa dodijeljenih sredstava po pojedinim kategorijama u okviru Javnog poziva za sufinansiranje programa/projekata sportskih organizacija u tjelesne kulture i sporta za 2022. godinu. i uporedni pokazateli sa 2021. godinom

Kategorija	2022 godina			2021.godina		
	Broj podržanih projekata	Iznos dodijeljenih sredstava	% učešća u raspodjeli sredstava	Broj podržanih projekata	Iznos dodijeljenih sredstava	% učešća u raspodjeli sredstava
Vrhunski sport (kolektivni sportovi)	1	29,030	3.34%	2	28,570	5,79%
Vrhunski sport (pojedinačni sportovi)	5	53,680	6.18%	6	40,393	8,18%
Kvalitetni sport (kolektivni sportovi)	23	333,300	38.35%	19	159,801	32,37%
Kvalitetni sport (pojedinačni sportovi)	6	38,200	4.40%	13	56,820	11,51%
Omladinske uzrasne kategorije (kolektivni sportovi)	15	44,190	5.09%	0	0	0
Omladinske uzrasne kategorije (pojedinačni sportovi)	13	31,600	3.64%	0	0	0
Sport lica sa invaliditetom	6	56,000	6.44%	4	34,430	6,97%
Sportska rekreacija	14	18,000	2.07%	28	49,916	10,11%
Sportski odgoj i obrazovanje	1	2,000	0.23%	5	7,450	1.51%
Male olimpijske igre	5	13,300	1.53%	0	0	0
Sportske manifestacije	37	66,200	7.62%	32	71,300	14,44%
Djelatnost granskih sportskih saveza	3	13,500	1.55%	0	0	0
Pružanje usluga korištenja sportskog objekta na ime trenažnog procesa u oblasti sporta	3	170,000	19.56%	3	45,000	9.12%
Ukupno	132	869,000	100.00%	112	493,680	100,00%

Kao što se može zaključiti iz Tabele 4., najveći iznos sredstava u 2022.godini odobren je za kvalitetni sport (42,75%), a 9,52% je izdvojeno za vrhunski sport, podrška sportu osoba sa invaliditetom iznosi 6,79% od ukupnog iznosa sredstava.⁴ Poseban efekat dopune kriterija vidljiv je kroz sufinansiranje omladinskih kategorija, koje su izdvojene po prvi puta u 2022.godini. Dupunjavanjem kriterija za ove namjene došlo je do opadanja broja sportskih organizacija u dijelu vrhunskog i kvalitetnog sporta i to kod pojedinačnih sportova. Razlog je jer su određene sportske organizacije, koje pripadaju porodici neolimpijskih sportova, često aplicirale za namjene vrhunskog i kvalitetnog sporta za uzrast djeca, što ne pripada vrhunskom i kvalitetnom sportu, a što je bez dopune kriterija bilo nemoguće utvrditi. Upravo se ovakav vid rada pokazao ispravnim, jer se vraćanjem nadležnosti granskim sportskim savezima dovelo do efikasnijeg rada u klubovima, a ujedno se spriječilo dodjeljivanje sredstava za namjene koje nisu realne i utcmeljene, a što su sportski klubovi dokazivali potvrđama od nadležnih saveza.

U Tabeli 5. dat je pregled broja podržanih projekata i iznosa dodijeljenih sredstava u okviru Javnog poziva za sufinansiranje programa/projekata sportskih organizacija u oblasti tjelesne

⁴ Sredstva dodijeljena sportskim organizacijama i sportistima putem javnih poziva u oblasti tjelesne kulture i sporta <https://mksmtk.gov.ba/javni-pozivi-sport>

kulture i sporta za 2022. godinu, po sjedišta korisnika. Međutim, ovdje je potrebno napomenuti da je u tabeli izdvojena kategorija projekti sportskih objekata i sportskih organizacija čije je djelovanje na nivou Tuzlanskog kantona iz razloga što su u okviru Javnog poziva odobreni projekti sportskim savezima koji su organizovani na nivou Kantona, a čiji projekti su namijenjeni za sve udružene članice saveza čija sjedišta su na područjima različitih lokalnih zajednica Tuzlanskog kantona. Iz navedenog razloga svrstavanje saveza na nivou Tuzlanskog kantona prema registrovanom sjedištu ne bi osiguralo pravilnu projekciju raspodjele finansijskih sredstava prema sjedištu korisnika. Od lokalnih zajednica sa područja Tuzlanskog kantona, sportske organizacije sa područja Općine Čelić i Dobojski istok nisu imale korisnika kojima su dodijeljena određena finansijska sredstva.

Tabela 5. Pregled broja projekata i iznosa dodijeljenih sredstava u okviru Javnog poziva za sufinansiranje programa/projekata sportskih organizacija u oblasti tjelesne kulture i sporta za 2022. godinu prema sjedištu korisnika

Sjedište korisnika	Iznos dodijeljenih sredstava	Učešće u ukupnom iznosu dodijeljenih sredstava	Broj korisnika	Učešće u ukupnom broju korisnika	Ukupan broj registrovanih subjekata prema podacima Poreske uprave	Učešće u ukupnom broju subjekataa
Banovići	75,600	11.52%	12	10.17%	43	5.33%
Dobojski istok	0	0.00%	0	0.00%	20	2.48%
Gračanica	27,500	4.19%	3	2.54%	58	7.19%
Gradačac	40,850	6.22%	4	3.39%	77	9.54%
Kalesija	14,400	2.19%	5	4.24%	40	4.96%
Kladanj	2,800	0.43%	2	1.69%	19	2.35%
Lukavac	42,850	6.53%	14	11.86%	105	13.01%
Srebrenik	36,500	5.56%	8	6.78%	51	6.32%
Teočak	1,000	0.15%	1	0.85%	10	1.24%
Tuzla	315,230	48.03%	54	45.76%	279	34.57%
Živinice	89,140	13.58%	13	11.02%	79	9.79%
Sapna	10,500	1.60%	2	1.69%	12	1.49%
Čelić	0	0.00%	0	0.00%	14	1.73%
Ukupno	656,370	100.00%	118	100.00%	807	100.00%

Na osnovu podataka prezentiranih u Tabeli 5. može se zaključiti da sportske organizacije koje imaju sjedište i područje djelovanja na nivou grada Tuzla prednjače prema broju, a time i iznosu odobrenih sredstava u okviru predmetnog Javnog poziva. Slijede sportske organizacije sa područja općina Živinice, Banovići i Lukavac. Ono što je uočljivo je da dodjela sredstava prema broju i iznosu prati i procenat registrovanih subjekata prema podacima iz Poreske uprave. Izuzetak je u onim JLS koje imaju veći ili manji broj prvoligaša i klubova koji imaju državne pravake i nastupe na međunarodnoj sceni, odnosno koji imaju više registrovanih fitnes centara i školica sporta u odnosu na sportske klubove koji nastupaju u najvišim nivovima takmičenja. Zato je bitno naglasiti da je sport disciplina koja je mjerljiva i kod koje su rezultati ti koji se najviše vrednuju, te se upravo zato dešava da neka lokalna zajednica prednjači u iznosu dodijeljenih sredstava bez obzira na broj korisnika i registrovanih subjekata.

Tabela 6. Pregled broja projekata i iznosa dodijeljenih sredstava u okviru Javnog poziva za sufinansiranje projekata

rekonstrukcije i opremanja sportskih objekata za 2022. godinu⁵

SUFINANSIRANJE PROJEKATA REKONSTRUKCIJE I OPREMANJA SPORTSKIH OBJEKATA			
I. LOKALNE ZAJEDNICE			
RB	KORISNIK	NAZIV PROJEKTA	IZNOS
1	Grad Gradačac	Natkrivanje istočne tribune na gradskom stadionu Banja Ilijda u Gradačcu	140.431,61
2	Općina Kalesija	Gradska sportska dvorana	123.285,36
3	Općina Čelić	Rekonstrukcija sportskog centra Ratković	38.439,64
4	Općina Kladanj	Sanacija tribina i opremanje gradskog stadiona sportskom infrastrukturom u Kladnju	105.155,16
5	Općina Teočak	Nabavka opreme za novoizgrađenu sportsku dvoranu u Teočaku	98.886,17
6	Općina Sapna	Nabavka i ugradnja opreme u sportskoj dvorani u Sapni	82.901,22
7	Općina Banovići	Izvođenje druge faze radova na fudbalskom terenu FK Omazići 1937	60.900,84
UKUPNO			650.000,00
2. JAVNE USTANOVE			
RB	KORISNIK	NAZIV PROJEKTA	IZNOS
1	JU "Sportsko-kulturni centar" Banovići	Rekonstrukcija i uređenje male sale	18.575,50
UKUPNO			18.575,50
3. JAVNA PREDUZEĆA			
RB	KORISNIK	NAZIV PROJEKTA	IZNOS
1	JP SKPC "Mejdan" d.o.o	Nabavka sportske opreme u svrhu opremanja SKPC Mejdan	250.000,00
UKUPNO			250.000,00
4. SPORTSKI KLUBOVI/ SPORTSKI KLUBOVI OSOBA SA INVALIDITETOM			
RB	KORISNIK	NAZIV PROJEKTA	IZNOS
1	Fudbalski klub "Budućnost" Banovići	Nabavka i ugradnja sportskog semafora na stadionu FK "Budućnost" Banovići	33.605,10
2	UG Sport klub "Bambi" Tuzla	Ugradnja nove umjetne trave	30.000,00
3	FK Radnički Lukavac	Projekat izgradnje terena sa plastičnom podlogom na stadionu Jošik Lukavac	115.711,00
UKUPNO			179.316,10
UKUPNO DODIJELJENA SREDSTVA			1.097.891,60

U Tabeli 6.dat je pregled korisnika koji su zadovoljili uslove i kriterije Javnog poziva za sufinansiranje projekata rekonstrukcije i opremanja sportskih objekata za 2022. godinu. Ministarstvo je realizacijom ovog projekta i u 2022.godini došlo do veoma značajnih informacija koje su vezane za stvarno stanje sportskih objekata na području Tuzlanskog kantona, kao i podataka sa kojim problemima se institucije i organizacije susreću u lokalnim zajednicama a koje su u samom procesu rekonstrukcije sportskih objekata vezane za oblast prostornog planiranja. Međutim, postojeći zakon koji je donesen na kantonalm nivou a kojim je regulisana oblast prostornog planiranja uređuje i pitanja rješavanja postojećih

⁵ Sredstva dodijeljena putem javnog poziva: <https://mksmtk.gov.ba/view-more/rezultati-javnog-poziva-zadodjelu-sredstava-za-sufinansiranje-projekata-rekonstrukcije-i-opremanja-sportskih-objekata-za-2022.-godinu/547>

problema u lokalnim zajednicama, te je pored finansijskih efekata ovog projekta evidentan i efekat uređenja u smislu posjedovanja valjane dokumentacije sportskih objekata na području Tuzlanskog kantona što je preduslov za zajedničke projekte kojim sportske organizacije ili JLS u čijem vlasništvu se nalaze sportski objekti mogu aplicirati prema EU fondovima. Pozitivan efekat je vidljiv u odnosu na 2021.godinu kada je prvi puta realizovan projekat ulaganja u sportsku infrastrukturu.

Ministarstvo je i u 2022. godini nastavilo sa projektom koji je započet u 2019.godini te je realizovalo aktivnosti vezane za promociju bavljenja sportom a to su TV emisija „Timski za sport“ i četvrti izdanje informativnog časopisa o sportu „Sportski glasnik TK“. Sportski glasnik za cilj ima promociju profesionalnog, amaterskog i školskog sporta, sa posebnim osvrtom na zapažene rezultate sportista, sportskih klubova, društava i asocijacija koji egzistiraju na području Tuzlanskog kantona, čiji rezultati često u javnosti opterećenoj dnevno političkim dešavanjima ostaju nezapažene.

Osnovni cilj projekta „Timski za sport“ je medijska promocija uspješnih sportskih organizacija, sportista i sportskih radnika sa područja svih gradova i opština Tuzlanskog kantona, kako bi prvenstveno mlađoj populaciji približili važnost bavljenja sportom. Također, jedan od ciljeva je i afirmacija aktivnosti masovno-rekreacijskog karaktera i sportskih aktivnosti, kako bi stimulisali povećanje broja sportski aktivnih građana, jer je bavljenje sportom od izuzetne važnosti za zdravlje.

Ministarstvo je 13.05.2022.godine imenovalo novi saziv Savjeta za sport kao savjetodavnog tijela ministarstva koje se brine o razvoju i kvalitetu sporta na nivou kantona. Savjet je od svog imenovanja održao konstituirajući i 5 sjednica u 2022.godini, na kojima je analizirao stanje sporta na području Tuzlanskog kantona s posebnim osvrtom na školska sportska takmičenja, što je rezultiralo prijedlogom upućenim ministru u novembru 2022.godine vezano za izmjene Zakona o sportu u dijelu koji se tiče Školskih sportskih društava, te inicijativu da se školska sportska takmičenja uvrste u kalendar takmičenja osnovnih i srednjih škola koji utvrđuje Pedagoški zavod Tuzlanskog kantona kao i da se u Budžetu Tuzlanskog kantona obezbijede sredstva za finansiranje Školskog sportskog saveza Tuzlanskog kantona. Navedeni prijedlozi su uzeti u razmatranje i u 2023.godini će se pokušati osmisiliti modalitet za realizaciju istih. Ujedno je Savjet za sport Tuzlanskog kantona istakao problem dugogodišnjeg nepostojanja savjetnika za tjelesni i zdravstveni odgoj u okviru Pedagoškog zavoda Tuzlanskog kantona kao i potrebu popunjavanja radnog mjesta kantonalnog inspektora za sport u okviru Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Tuzlanskog kantona, obzirom da do sada nisu vršeni uopšte inspekcijski nadzori u oblasti sporta. Također, Savjet za sport Tuzlanskog kantona je predložio da se u narednom periodu koriguje Odluka o utvrđivanju kantonalne nagrade, priznanja i stipendija za sport, analizirajući usvojeni tekst iste u 2022.godini.

U 2022.godini upriličeno je više prijema za uspješne sportiste, posebno sportiste koji su reprezentativci Bosne i Hercegovine, pružena je podrška u organizaciji utakmica reprezentativnih selekcija, a posebno se izdvajaju nastupi košarkaške i rukometne reprezentacije Bosne i Hercegovine za utakmice koje su odigrali u Međdanu.

Na kraju može se zaključiti da je Ministarstvo, i pored činjenice da kontinuirano ima nedostatak kadrova realizovalo skoro sve programske aktivnosti u oblasti sporta za 2022. godinu ali i dodatne aktivnosti koje nisu bile planirane Programom rada Ministarstva za 2022. godinu.

Izuzetak su završetak uspostavljanja rada Školskog sportskog saveza, okončanje uspostavljanja registara pravnih i fizičkih lica u oblasti sporta i Strategija razvoja sporta, koja se može započeti tek nakon uspostavljanja Registara pravnih i fizičkih lica u oblasti sporta, jer

tek tada će biti dostupni podaci na osnovu kojih se može raditi jedan strateški dokument. Također, u dijelu neplaniranih aktivnosti Ministarstvo je uzelo učešće na svim radnim sastancima koji su organizovani u cilju pokretanja izgradnje sportske infrastrukture, uključujući i izgradnju olimpijskog bazena na Kampusu Univerziteta u Tuzli, te su doneseni odredeni zaključci u vezi projekta izgradnje olimpijskog bazena, ali za realizaciju projekta će trebati određeno vrijeme kao i značajna finansijska sredstva. Kroz projekte razvoja Kampa koji je ujedno i strateški projekat Tuzlanskog kantona Ministarstvo je objedinilo realizaciju više aktivnosti unutar Ministarstva i proširilo postojeće aktivnosti, te se i kroz Festival mladih nastavilo dodatno raditi na promociji Kampa a ujedno podizanju svijesti kod građanstva za bavljenje sportom i podršci omladinskom aktivizmu. Upravo projekat Festival mladih treba da bude prekretnica u privlačenju sredstava iz EU fondova kroz kandidaturu Tuzlanskog kantona za Evropsku prijestolnicu mladih. Ovaj projekat razvija omladinski aktivizam kroz različite oblasti, a najviše kroz obrazovanje, sport i kulturu, te je projekat razvoja Kampa Univerziteta u Tuzli u fokusu ovog projekta, a bazen kao i drugi sadržaji u okviru Kampa se mogu izgraditi kroz realizaciju ovog projekta i kvalitetnog interresornog djelovanja. Također, Ministarstvo je kao prioritetan projekat predlagalo izgradnju atletskog poligona koji bi mogao biti osnova za intenzivnije sportske aktivnosti u sklopu Kampa.

4.4 Podrška razvoju sporta iz budžeta jedinica lokalne samouprave Tuzlanskog kantona

U svrhu uvida u budžetska izdvajanja za sport na svim nivoima vlasti, intencija Ministarstva Tuzlanskog kanton bila je da se sagledaju izdvajanja za sport iz budžeta jedinica lokalne samouprave na području Tuzlanskog kantona u 2022. godini. U cilju prikupljanja podataka Ministarstvo je podatke tražilo od nadležnih službi jedinica lokalne samouprave. U Tabeli 6. dati su uporedni pokazatelji izdvajanja sredstava za sport za 2021. i 2022. godinu:

Tabela 6. Pregled izdvajanja za sport iz budžeta lokalnih zajednica na području Tuzlanskog kantona u 2021. i 2022. godini ⁶		
Grad/Općina	2021. godina	2022. godina
Banovići	345,646	708,940
Čelić	35,000	33,700
Doboj istok	66,000	95,600
Gračanica	643,934	1,963,023
Gradačac	595,000	665,000
Kalesija	308,132	341,082
Lukavac	679,508	907,399
Teočak	3,000	12,800
Sapna	14,500	21,000
Srebrenik	392,900	520,900
Tuzla	3,048,000	3,987,972
Kladanj	264,150	451,927
Živinice	670,000	600,000
Ukupno Tuzlanski kanton	7,065,770	10,309,343

Na osnovu podataka iz Tabele 6. može se zaključiti da je došlo do povećanja izdvajanja sredstava za sport iz budžeta jedinica lokalne samouprave, a da prema izdvajanjima za sport prednjači Tuzla, a slijede Lukavac i Živinice.

⁶ Izvor- dostavljeni podaci od lokalnih zajednica sa područja Tuzlanskog kantona

5 INSTITUCIONALNI I REGULATORNI OKVIR ZA SPORT NA PODRUČJU TUZLANSKOG KANTONA

Sportska aktivnost podložna je primjeni zakona EU. Sport je isto tako podložan drugim važnim aspektima zakona EU poput zabrane diskriminacije na osnovu nacionalnosti, odredbi o građanstvu u Uniji i jednakosti između muškaraca i žena prilikom zapošljavanja. Istovremeno, sport ima određene posebne karakteristike koje se često nazivaju "posebnostima sporta". Posebnost europskog sporta može se sagledati kroz dvije prizme:

1. Posebnost sportskih aktivnosti i sportskih pravila poput odvojenih takmičenja za muškarce i žene, ograničenja broja učesnika u takmičenjima ili potrebe da se osigura neizvjesnost glede ishoda i očuva konkurentna ravnoteža između klubova koji učestvuju u istom takmičenju; i
2. Posebnost sportske strukture, naročito uključujući samostalnost i raznolikost sportskih organizacija, piramidalnu strukturu takmičenja od općih do elitne razine i mehanizme organizirane solidarnosti između različitih nivoa i operatera, organizacije sporta na nacionalnoj bazi i načela jedne federacije po sportu.

Praksa europskih sudova i odluke Europske komisije pokazuju da je posebnost sporta prepoznata i da se uzimala u obzir. One pružaju i smjernice o tome kako se zakon EU primjenjuje na sport. U skladu s utemeljenom praksom, posebnost sporta se i dalje poštuje. Važna uloga sporta u europskom društvu i njegova posebnost priznati su u decembru 2000. godine u "Ugovoru iz Nice" Europskog vijeća – ugovoru o posebnim karakteristikama sporta i njegovoj socijalnoj ulozi u Europi, o čemu treba voditi računa prilikom primjena zajedničkih političkih odluka.

Olimpijski ideal razvijanja sporta kako bi se poticali mir i razumijevanje među nacijama i kulturama, kao i obrazovanje mladih ljudi, rođen je u Europi i njeguju ga Međunarodni olimpijski/paraolimpijski odbor i Europski olimpijski/paraolimpijski odbori kao krovne organizacije za sport. Olimpijski/paraolimpijski odbor je globalna organizacija koja djeluje kao katalizator za saradnju između svih olimpijskih/paraolimpijskih aktera, uključujući sportiste, nacionalne olimpijske komitete, međunarodne federacije, organizacione komitete za Olimpijske/Paraolimpijske igre, svjetske olimpijske partnere i olimpijske partnere. Također saraduje s javnim i privatnim vlastima, uključujući Ujedinjene nacije i druge međunarodne organizacije. Vizija Međunarodnog olimpijskog komiteta je izgraditi bolji svijet kroz sport. Od 1967. godine osnovan je GAISF (Global Association of International Sports Federations). GAISF je ključni stub šireg sportskog pokreta i djeluje kao glas svojih 128 članova, pridruženih članova i posmatrača, koji uključuju i olimpijske i neolimpijske sportske organizacije, a obuhvata višestruku ulogu; od podrške svojim savezima članicama da se popnu na 'piramidu' olimpijskog sporta, do stvaranja usluga i događaja fokusiranih na dobrobit članica GAISF-a.

Tuzlanski kanton kontinuirano radi na prilagođavanju svog zakonodavstva principima EU, kao i zakonima viših nivoa vlasti, te se i pri dodjeli sredstava predviđenih za sport primjenjuju zakoni, a posebno Zakon o sportu i Smjernice o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH. Primjenjujući ovakvu praksu Ministarstvo prema posljednjim izvještajima Ureda za reviziju institucija u Federaciji BiH je u dijelu dodjele transfera za oblast sporta ispravilo sve nepravilnosti iz Programa mjera za otklanjanje propusta i nepravilnosti u finansijskim Izvještajima Budžeta Tuzlanskog kantona za 2018. godinu konstatovanih od strane Ureda za reviziju institucija u Federaciji BiH, a u skladu sa zaduženjem koje je Vlada Tuzlanskog kantona dala u Odluci broj 02/1-14-20218-1/19 od 22.10.2019. godine.

Osnovni propis i akt najviše pravne snage kojim je uređena oblast sporta u Tuzlanskom kantonu je Zakon o sportu. Ovim zakonom uređuje se sport u Tuzlanskom kantonu i gradu/općinama na području Kantona, javni interes, ciljevi i nadležnost Kantona i

grada/općina, definisani su osnovni pojmovi u oblasti sporta, utvrđeni osnovni principi u organizovanju sporta, obavljanje sportske djelatnosti, programiranje razvoja sporta, uspostavljanje i razvijanje sistema sportske kulture, prava i obaveze sportista, načini organizovanja domaćih i međunarodnih sportskih takmičenja i sportskih priredbi, izgradnja, održavanje i korištenje sportskih objekata, osnivanje i rad sportskih organizacija i sportskih saveza, organizovanje i rad ustanova i preduzeća u oblasti sporta, sportske aktivnosti invalida, nagrade i priznanja sportistima i sportskim organizacijama, zdravstvena zaštita sportista, sprečavanje i suzbijanje svih oblika nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca na sportskim takmičenjima, sprečavanje korištenja nedozvoljenih stimulativnih sredstava u sportu, stručni rad, informatika u sportu, finansiranje sportskih aktivnosti, nadzor nad provođenjem propisa i kaznene odredbe.

Pored kantonarnog Zakona o sportu primjenjuje se i Zakon o sportu u BiH kojim je uređena oblast sporta na nivou države („Službeni glasnik BiH“, br. 27/08, 102/09 i 66/16). Ovim Zakonom uređena je oblast sporta u Bosni i Hercegovini, javni interes i ciljevi nadležnosti Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine, te Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i drugih nivoa administrativnog organizovanja; osnovni principi u organizovanju sporta; prava i obaveze sportista; domaća i međunarodna sportska takmičenja drugih nivoa administrativnog organizovanja u Bosni i Hercegovini; priredbe, izgradnja, održavanje i korišćenje sportskih objekata; ostvarivanje međunarodne saradnje; organizovanje i rad ustanova u oblasti sporta; sportske aktivnosti lica sa invaliditetom; nagrade i priznanja sportistima i sportskim organizacijama; zdravstvena zaštita sportista; sprečavanje i suzbijanje svih oblika nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca; korištenje nedozvoljenih stimulativnih sredstava u sportu; stručni rad; naučnoistraživački rad i informatika u sportu; finansiranje sportskih aktivnosti, nadzor i kaznene odredbe. Ranije u tekstu ove Informacije spomenut je niz problema i hitnost donošenja novog Zakona o sportu na nivou Bosne i Hercegovine.

Dok se isti ne doneše Ministarstvo nastoji da kroz uredenje normativnih akata na nivou Tuzlanskog kantona koji se odnose na oblast sporta uspostavi funkcionalan sistem rada i djelovanja u ovoj oblasti. S tim u vezi, na prijedlog Ministarstva Vlada Tuzlanskog kantona je 15.03.2022.godine donijela Odluku o utvrđivanju uvjeta, kriterija i postupka za raspodjelu sredstava sa potrošačke jedinice 32010002 -Tjelesna kultura i sport za 2022. godinu i Odluku o utvrđivanju kriterija za dodjelu kantonalne nagrade, priznanja i stipendije za sport. U februaru 2022.godine u Službenim novinama Tuzlanskog kantona objavljeni su Pravilnik o sadržaju i načinu vodenja registra pravnih osoba u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona i Pravilnik o sadržaju i načinu vodenja registra fizičkih osoba u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona. Pravna i fizička lica u oblasti sporta su imali obavezu da do 25.08.2022. godine dostave podatke koji su propisani ovim pravilnicima kako bi Ministarstvo uspostavilo registre, te je u toku procedura obrade pristiglih podataka i uspostavljanja registara. Uspostavljenjem registara izvršit će se popis svih pravnih i fizičkih lica u oblasti sporta čime će se na organizovan i sistematski način pratiti rad klubova. Navedenim registrima će se brže i efikasnije prikupljati informacije u cilju izrade statističkih i drugih podataka u oblasti sporta koje će poslužiti kao osnova za dalji razvoj sporta. Navedeni registri obuhvatit će i popis svih sportskih terena koje koriste nosioci sportskih aktivnosti, stručni kadar kao i broj članova svih sportskih pravnih lica. Tuzlanski kanton na ovaj način po prvi puta dobiva bazu podataka koja će sadržavati detaljne informacije o sportistima i sportskim organizacijama. Dalje, Ministarstvo je u aprilu 2022.godine donijelo Uputstvo o korištenju i utrošku sredstava u 2022.godini koja se dodjeljuju Sportskom savezu i Sportskom savezu lica sa invaliditetom Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu Uputstvo) i Uputstvo korisnicima sredstava za finansijsko implementiranje i izvještavanje sa potrošačke jedinice Tjelesna kultura i sport za 2022. godinu.

6 SMJERNICE RAZVOJA SPORTA NA PODRUČJU TUZLANSKOG KANTONA U 2023. GODINI

Jedan od ključnih dijelova Informacije o stanju u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona predstavljaju smjernice za razvoj sporta u 2023. godini kreirane na osnovu prezentiranih informacija u dokumentu. Realizacijom navedenih smjernica doprinijelo bi se unapređenju stanja u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona. Međutim, ovdje prije svega treba istaći da veliki dio predloženih aktivnosti nije samo u nadležnosti Ministarstva, već i drugih aktera, a realizacija planiranih aktivnosti zavisi od više faktora kao što su raspoloživa finansijska sredstva, spremnost sportskih saveza na saradnju i implementaciju planiranih aktivnosti, spremnost ostalih sportskih organizacija za aktivizam i djelovanje, uticaj odluka koje se donose na višim nivoima vlasti i slično. Ministarstvo će i pored takvih okolnosti, u skladu sa zakonskim obavezama, nastojati da usmjeri strateške ciljeve na one aktivnosti koje će u konačnici dati optimalne rezultate.

Ono što je vidljivo je da su problemi u sportu isti već unazad nekoliko godina, i da je rješavanju istih neophodno pristupiti mnogo ozbiljnije. Sport kao jedan od najvećih promotora države zasigurno zaslужuje ubrzan proces djelovanja od strane nadležnih institucija, ali i daleko veću uključenost donatora koji treba da imaju veliku ulogu u finansiranju sporta posebno kada se radi o profesionalnim sportistima.

Ono što je važno je da postoji politička volja za unapređenjem stanja u ovoj oblasti na području Kantona, što se vidi iz kontinuiranog povećanja planiranih i dodijeljenih sredstava u oblasti sporta.

Međutim, povećanje programskih aktivnosti i povećanje sredstava bi trebalo da prati i jačanje kadrovske kapacitete Ministarstva kako bi se planirane aktivnosti mogle uspješno i realizovati, što nije slučaj s obzirom da Ministarstvo kontinuirano ima nedostatak ljudskih resursa, te bi u cilju implementacije smjernica razvoja sporta za 2023. godinu bilo potrebno dodatno kadrovski ojačati Ministarstvo.

Smjernice za aktivnosti koje je potrebno realizirati u 2023. godini kako bi se doprinijelo unapređenju stanja sporta na području Tuzlanskog kantona u vezi su sa godišnjim i trogodišnjim programom rada Ministarstva koji proizilazi iz usvojenih strateških dokumenata i akcionih planova, te su u nastavku predstavljeni strateški pravci djelovanja u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona kroz konkretne aktivnosti sa finansijskom procjenom svake aktivnosti.

Prilog ovoj Informaciji je izvod iz Godišnjeg plana rada Ministarstva za 2023.godinu koji se odnosi na oblast sporta.

**BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
Ministarstvo za kulturu, sport i mlade**

Broj: 11/1-36-16328/23
Tuzla, 13.07.2023. godine

B. Glavni program

Naziv glavnog programa	Šifra glavnog programa	Izvori i iznosi planiranih finansijskih sredstava u KM	
		Izvori	Iznos
Poticanje i razvoj sportskih i kulturnih aktivnosti te unapređenje položaja mladih u Tuzlanskom kantonu	n/a (3201001)	Budžetska sredstva	3.394.957
		Kreditna sredstva	-
		Sredstva EU	-
		Ostale donacije	-
		Ostala sredstva	-
		Ukupno	3.394.957

Napomena: Glavni program se prenosi iz trogodišnjeg plana rada organa uprave.

B1. Programi (mjere) za implementaciju glavnog programa

Naziv programa (mjere)	Šifra programa	Indikatori	Polazna vrijednost	Ciljna godišnja vrijednost
1. Jačanje institucionalnih kapaciteta u području implementacije politike prema mladima	n/a (32010004)	Broj implementiranih mjera prema mladima na godišnjem nivou ¹	1 (2019)	3
		Iznos godišnjeg izdvajanja za program za mlade	150.000 (2019)	760.000
		Iznos godišnjeg izdvajanja za sredstva za rad Vijeća mladih Tuzlanskog kantona ²	0 (2019)	20.000
2. Unapređenje uslova za razvoj i bavljenje sportom	n/a (32010002)	Broj izgrađenih sportskih sala	0 (2019)	0
		Broj izgrađenih sportskih dvorana	0 (2019)	0
		Broj izgrađenih sportsko rekreativnih terena na otvorenome	0 (2019)	1
		Vrijednost programa rekonstrukcije i opremanja sportskih objekata	0 (2019)	1.320.000
3. Unapređenje sistema rada sportskih	n/a	Izrađen Registrar sportskih klubova/udruženja i sportista	Ne	Da

¹ Iznosi odstupaju od planiranih vrijednosti po Strategiji razvoja TK 2021-2027, ali su usklađeni sa Budžetom za 2022.godinu

² Iznosi odstupaju od planiranih vrijednosti po Strategiji razvoja TK 2021-2027, ali su usklađeni sa Budžetom za 2022.godinu

organizacija na području Tuzlanskog kantona	(32010002)	Vrijednost programa podrške sportskim organizacijama i sportistima ³	(2019) 855.000 (2019)	
		Usvojena Strategija razvoja sporta	Ne (2019)	Ne
		Broj rekonstruisanih i dograđenih objekata u oblasti kulture	0 (2019)	12
4. Unapređenje uslova za kulturno-historijski razvoj	n/a	Broj izgrađenih objekata u oblasti kulture	0 (2019)	9
		Broj kulturnih manifestacija koje se organizuju tokom godine	75 (2019)	82
		Omjer troškova administrativnog programa u odnosu na ukupan Budžet institucije	24% (2021)	17,5%
5. Podrška odjeljenjima i ustanovama za osiguranje uslova za efikasno obavljanje funkcije Ministarstva	n/a (3201001)			

Napomena:

Programi (mjere) i indikatori organa uprave prenose se iz trogodišnjeg plana rada.

U tabelu B1. Dodaje se onoliko redova koliko je programa u sklopu glavnog programa, odnosno pojedinačnih indikatora u sklopu svakog programa.

B2. Aktivnosti/projekti kojim se realizuju programi (mjere) iz tabele B1.

Redni broj i naziv programa (mjere): 1. Jačanje institucionalnih kapaciteta u području implementacije politike prema mladima							
Naziv strateškog dokumenta, oznaka strateškog cilja, prioriteta i mјere koja je preuzeta kao program:Strategija razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021.-2027. Godine, Mjera 2.3.4.							
Naziv aktivnosti/projekta	Rok izvršenja	Očekivani rezultat aktivnosti/projekta	Nosilac (najmanji organizacioni dio)	PJI ²	Usvaja se ³ (Da/Ne)	Izvori i iznosi planiranih finansijskih sredstava u KM	Iznos
1.1 Uspostaviti fukcionalan sistem rada sa mladima u skladu sa Zakonom o mladima F BiH	IV kvartal (kontinuirano)	100% implementirane mјere iz Zakona o mladima F BiH koje se odnose na obaveze kantonalnog nivoa administrativnog organizovanja	Odjeljenje za sport i mlade	DA	Budžetska sredstva	-	
					Kreditna sredstva	-	
					Sredstva EU	-	
					Ostale donacije	-	
					Ostala sredstva	-	
					Ukupno	0	
1.2. Povećati sredstva za finansiranje unapređenja infrastrukture i kapaciteta zaposlenim u službama koje su nadležne za rad sa mladima					Budžetska sredstva	-	
	IV kvartal	1 službenik za rad sa mladima i obezbjeđeni uslovi za rad u pogledu prostora za rad zaposlena	Odjeljenje za sport i mlade	DA	Kreditna sredstva	-	
					Sredstva EU	-	

³ Iznosi odstupaju od planiranih vrijednosti po Strategiji razvoja TK 2021-2027, ali su usklađeni sa Budžetom za 2023. godinu

						sredstva	
						Ukupno	744.000
Redni broj i naziv programa (mjere): 2. Unapređenje uslova za razvoj i bavljenje sportom							
Naziv strateškog dokumenta, oznaka strateškog cilja, prioriteta i mjere koja je preuzeta kao program:Strategija razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021.-2027. Godine, Mjera 2.4.1.							
Naziv aktivnosti/projekta	Rok izvršenja	Očekivani rezultat aktivnosti/projekta	Nosilac (najmanji organizacioni dio)	PJI ²	Usvaja se ³	Izvori i iznosi planiranih finansijskih sredstava u KM	
(Da/Ne)	Izvori	Iznos					
2.1 Podržati projekte rekonstrukcije i opremanja postojećih sportskih objekata	IV kvartal (kontinuirano)	100% projekata koji ispunjavaju uslove i kriterije podržano	Odjeljenje za sport i mlade	K	Da	Budžetska sredstva Kreditna sredstva Sredstva EU Ostale donacije Ostala sredstva Ukupno	769.000 - - - - 769.000
2.2 Realizovati projekat Male olimpijske igre TK	IV kvartal (kontinuirano)	30% povećan broj djece koji učestvuju na Malim olimpijskim igrama	Odjeljenje za sport i mlade	-	Ne	Budžetska sredstva Kreditna sredstva Sredstva EU Ostale donacije Ostala sredstva Ukupno	15.000 - - - - 15.000
2.3. Uspostaviti rad školskog sportskog saveza TK	IV kvartal (kontinuirano)	Školski sportski savez TK organizuje sistem školskih takmičenja – realizovano	Odjeljenje za sport i mlade	-	Ne	Budžetska sredstva Kreditna sredstva Sredstva EU Ostale donacije Ostala sredstva Ukupno	5.000 - - - - 5.000
2.4. Podrška rada Savjeta za sport	I-IV kvartal (kontinuirano)	Održane sjednice Savjeta za sport podržane administrativno i finansijski	Odjeljenje za sport i mlade			Budžetska sredstva Kreditna sredstva Sredstva EU Ostale	15.000 - - - -

						donacije	
						Ostala sredstva	-
						Ukupno	15.000
						Budžetska sredstva	804.000
						Kreditna sredstva	-
						Sredstva EU	-
						Ostale donacije	-
						Ostala sredstva	-
						Ukupno	804.000

Ukupno za program (mjero) 2.

Redni broj i naziv programa (mjere): 3. Unapređenje sistema rada sportskih organizacija na području Tuzlanskog kantona

Naziv strateškog dokumenta, oznaka strateškog cilja, prioriteta i mjere koja je preuzeta kao program:Strategija razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021.-2027. Godine, Mjera 2.4.2

Naziv aktivnosti/projekta	Rok izvršenja	Očekivani rezultat aktivnosti/projekta	Nosilac (najmanji organizacioni dio)	PJI ²	Usvaja se ³	Izvori i iznos planiranih finansijskih sredstava u KM	
						(Da/Ne)	Izvori
3.1. Uspostaviti i redovno ažurirati register pravnih lica u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona	IV kvartal (kontinuirano)	Registrar pravnih lica uspostavljen i redovno ažuriran	Odjeljenje za sport i mlade	-	DA	Budžetska sredstva	3.000
						Kreditna sredstva	-
						Sredstva EU	-
						Ostale donacije	-
						Ostala sredstva	-
						Ukupno	3.000
3.2 Uspostaviti i redovno ažurirati register fizičkih lica u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona	IV kvartal (kontinuirano)	Registrar fizičkih lica u oblasti sporta uspostavljen i redovno ažuriran	Odjeljenje za sport i mlade	-	DA	Budžetska sredstva	2.000
						Kreditna sredstva	-
						Sredstva EU	-
						Ostale donacije	-
						Ostala sredstva	-
						Ukupno	2.000
3.3. Podrška radu Sportskog saveza Tuzlanskog kantona	I-IV kvartal (kontinuirano)	100% projekata i rad kancelarije Sportskog saveza koji ispunjavaju uslove za dodjelu sredstava podržani	Odjeljenje za sport i mlade			Budžetska sredstva	80.000
						Kreditna sredstva	

							Sredstva EU	-
							Ostale donacije	-
							Ostala sredstva	-
							Ukupno	80.000
3.4. Podrška radu Sportskog saveza lica sa invaliditetom Tuzlanskog kantona	I-IV kvartal (kontinuirano)	100% projekata i rad kancelarije Sportskog saveza lica sa invaliditetom koji ispunjavaju uslove za dodjelu sredstava podržani	Odjeljenje za sport i mlade				Budžetska sredstva	30.000
3.5. Izvršiti kontrolu i efekte dodijeljenih sredstava za projekte sportskih organizacija	I kvartal (kontinuirano)	100% pregledanih Izvještaja o utrošku dodijeljenih sredstava za projekte sportskih organizacija kojima su dodijeljena sredstva u prethodnoj godini	Odjeljenje za sport i mlade				Kreditna sredstva	-
3.6. Utvrditi uslove, kriterije i postupak raspodjele budžetskih sredstava sa potrošačke jedinice 32010002-Tjelesna kultura i sport za svaku budžetsku godinu	I kvartal	Uslovi, kriteriji i postupak raspodjele budžetskih sredstava sa potrošačke jedinice 32010002-Tjelesna kultura i sport utvrđeni za budžetsku 2022. Godinu	Odjeljenje za sport i mlade			DA	Sredstva EU	-
3.7. Podržati projekte/programe sportskih organizacija koji se takmiče na međunarodnom i domaćem nivou takmičenja	IV kvartal (kontinuirano)	100% projekata koji ispunjavaju uslove i kriterije podržano	Odjeljenje za sport i mlade			DA	Ostale donacije	-
							Ostala sredstva	-
							Ukupno	0
							Budžetska sredstva	-
							Kreditna sredstva	-
							Sredstva EU	-
							Ostale donacije	-
							Ostala sredstva	-
							Ukupno	0
							Budžetska sredstva	820.000
							Kreditna sredstva	-
							Sredstva EU	-
							Ostale donacije	-
							Ostala	-

							sredstva	
							Ukupno	820.000
							Budžetska sredstva	80.000
							Kreditna sredstva	-
							Sredstva EU	-
							Ostale donacije	-
							Ostala sredstva	-
3.8. Podržati sportiste kroz stipendiranje		100% sportista koji ispunjavaju uslove i kriterije podržano					Ukupno	80.000
							Budžetska sredstva	30.000
							Kreditna sredstva	-
							Sredstva EU	-
							Ostale donacije	-
							Ostala sredstva	-
3.9. Podržati sportiste, osvajače medalja na najvećim svjetskim i evropskim takmičenjima kroz nagrađivanje		100% sportista koji ispunjavaju uslove i kriterije podržano					Ukupno	30.000
							Budžetska sredstva	15.000
							Kreditna sredstva	-
							Sredstva EU	-
							Ostale donacije	-
							Ostala sredstva	-
3.10. Izraditi Strategiju razvoja sporta Tuzlanskog kantona	IV kvartal (kontinuirano)	Pokrenut proces izrade Strategije razvoja sporta Tuzlanskog kantona za period 2023-2030	Odjeljenje za sport i mlade	-	DA		Ukupno	15.000
							Budžetska sredstva	10.000
							Kreditna sredstva	-
							Sredstva EU	-
							Ostale donacije	-
							Ostala sredstva	-
3.11. Realizovati projekte promocije sporta na području Tuzlanskog kantona kroz medijsku promociju							Ukupno	10.000
3.112 Urediti normativno-pravni okvir u oblasti sporta	I kvartal	Provedbeni propis kojim se utvrđuju kantonalne nagrade, priznanja i stipendije za sport donesen	Odjeljenje za sport i mlade	-	DA		Budžetska sredstva	-
							Kreditna sredstva	-

						Sredstva EU	-
						Ostale donacije	-
						Ostala sredstva	-
						Ukupno	0
						Budžetska sredstva	1.070.000
						Kreditna sredstva	-
						Sredstva EU	-
						Ostale donacije	-
						Ostala sredstva	-
						Ukupno	1.070.000

Ukupno za program (mjero) 3.

Redni broj i naziv programa (mjere): 4. Unapređenje uslova za kulturno-historijski razvoj

Naziv strateškog dokumenta, oznaka strateškog cilja, prioriteta i mjere koja je preuzeta kao program:Strategija razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021.-2027. godine, Mjera 2.4.3.

Naziv aktivnosti/projekta	Rok izvršenja	Očekivani rezultat aktivnosti/projekta	Nosilac (najmanji organizacioni dio)	PJI²	Usvaja se³	Izvori i iznosi planiranih finansijskih sredstava u KM				
						(Da/Ne)	Izvori			
4.1. Izgraditi zgradu Arhiva Tuzlanskog kantona	IV kvartal (kontinuirano)	Projektna dokumentacija za izgradnju zgrade Arhiva Tuzlanskog kantona izrađena	Odjeljenje za kulturu	-	DA	Budžetska sredstva	-			
						Kreditna sredstva	-			
						Sredstva EU	-			
						Ostale donacije	-			
						Ostala sredstva	-			
						Ukupno	0			
4.2. Rekonstruisati i dovršiti dogradnju zgrade Muzeja istočne Bosne	IV kvartal (kontinuirano)	Objekat Muzeja istočne Bosne rekonstrisan	Odjeljenje za kulturu	-	DA	Budžetska sredstva	-			
		Dogradnja zgrade Muzeja istočne Bosne dovršena				Kreditna sredstva	-			
						Sredstva EU	-			
						Ostale donacije	-			
						Ostala sredstva	-			
4.3. Podržati organizaciju i realizaciju kulturnih manifestacija	IV kvartal (kontinuirano)	100% kulturnih manifestacija i događaja od značaja za Tuzlanski	Odjeljenje za kulturu	-	DA	Ukupno	0			
						Budžetska sredstva	172.000			